

Uloga i položaj žena u sportskom novinarstvu

Gašparić, Tea

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:760100>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

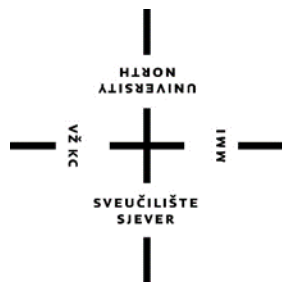
Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-02**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 174_NOV_2020

Uloga i položaj žena u sportskom novinarstvu

Tea Gašparić, 2649/336

Koprivnica, rujan 2020. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

Završni rad br. 174_NOV_2020

Uloga i položaj žena u sportskom novinarstvu

Studentica

Tea Gašparić, 2649/336

Mentor

doc. dr. sc. Krešimir Lacković

Koprivnica, rujan 2020. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo		
STUDIJ	preddiplomski sveučilišni studij Novinarstvo		
PRISTUPNIK	Tea Gašparić	MATIČNI BROJ	2649/336
DATUM	31.8.2020.	KOLEGIJ	Novinarska radionica II
NASLOV RADA	Uloga i položaj žena u sportskom novinarstvu		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	The role and position of women in sports journalism		
MENTOR	Krešimir Lacković	ZVANJE	docent

ČLANOVI POVJERENSTVA	izv.prof.dr.sc. Gordana Tkalec		
1.	doc.dr.sc. Željko Krušelj		
2.	doc.dr.sc. Krešimir Lacković <i>Lackovic</i>		
3.	doc.dr.sc. Lidija Dujčić		
4.			
5.			

Zadatak završnog rada

BROJ	174_NOV_2020		
OPIS	<p>Pristupnica obrađuje temu o ulozi i položaju sportskih novinarki kroz povijest do današnjih dana uz predviđanja u predstojećem razdoblju. Zato je potrebno:</p> <ul style="list-style-type: none">- prikupiti svu dostupnu literaturu i izvore o sportskom novinarstvu, ženama u sportskom novinarstvu i njihovoj ulozi kroz povijest novinarstva;- napraviti online ankete među sportskim novinarkama u Hrvatskoj i susjednim zemljama (Slovenija, Srbija, BiH, Makedonija, Crna Gora), općenito sportskoj javnosti i pratiteljima sportskih vijesti te studenticama novinarstva u Hrvatskoj;- prikazati položaj i ulogu žena u sportskom novinarstvu na temelju provedenog istraživanja među sportskim novinarkama;- Prikazati probleme s kojima se suočavaju sportske novinarkе;- Prikazati percepciju javnosti o sportskim novinarkama i njihovu prepoznatljivost u različitim medijima- Objasniti odnos i zainteresiranost današnjih studentica novinarstva za sportsko novinarstvo- iz svega toga izvući adekvatne zaključke i upozoriti na buduće trendove u sportskom novinarstvu i moguće promjene u odnosu prema ženama u sportskom novinarstvu		
ZADATAK URUČEN	1.9.2020.	POTPIS MENTORA	<i>Lackovic</i>

Predgovor

Novinarstvo sam upisala zato što sam od malena bila znatiželjno dijete, a ta znatiželja je i danas dio moje osobnosti. Ljubav prema sportu javila se kada sam kao dijete svakoga vikenda sa svojom obitelji odlazila na nogometne utakmice i ostale sportske događaje koji su se događali u gradu i okolici. Oduvijek me fascinirala borbenost igrača, ali i strastveno navijanje navijača svih dobnih skupina. Kako sam rasla i sazrijevala, uočavala sam manju zastupljenost žena u sportskom novinarstvu u odnosu na muškarce. Tijekom pisanja ovoga rada saznala sam da žene imaju dugu povijest u sportskom novinarstvu i novinarstvu općenito te da su se suočavale s brojnim problemima, a s nekima od njih bore se još i danas. Također, provela sam istraživanje među sportskim novinarkama, javnosti i studenticama novinarstva na različitim fakultetima u Republici Hrvatskoj što mi je dalo uvid u trenutno stanje žena u sportskom novinarstvu kao i moguće trendove koji će se događati u toj profesiji.

Zahvaljujem mentoru dr. sc. Krešimiru Lackoviću koji je pratio cijeli proces nastajanja završnog rada i svojim me znanjem, savjetima usmjeravao kako da prevladam probleme koji su se javljali za vrijeme izrade završnog rada, a svojim kontaktima pomogao i u realizaciji istraživanja. Hvala mojoj obitelji koja me je bodrila i bila uz mene cijelo ovo vrijeme.

Sažetak

Sportsko novinarstvo poseban je oblik novinarstva koji prenosi informacije o sportskim temama i događajima. Sportski novinar živi život sporta kojeg prati, mora voljeti sport i mora mu biti posvećen kako bi što bolje odradio svoj posao i zadovoljio publiku.

Novinarstvo samo po sebi ima dugu povijest, a žene su se u njemu pojavile prije više od sto godina. Kao i u svakodnevnom životu žena tako su se i novinarke susrele s diskriminacijom koja je i danas prisutna u našem društvu. Jedna od prvih novinarki na našem području bila je Marija Jurić Zagorka. Bila je primjer kako ženama u novinarstvu nije bilo lako, ali se njezina borba i upornost isplatila.

S raznim oblicima diskriminacije susretale su se i žene u sportskom novinarstvu. I danas se susrećemo sa stereotipom kako muškarci mogu kvalitetnije izvještavati o sportskim događajima negoli žene. Vidljiva je također manja prisutnost žena u sportskom novinarstvu. Ovaj rad stoga pokazuje s kakvim se problemima sportske novinarke danas susreću, imaju li jednaku mogućnost napredovanja kao njihove kolege, koliko su njihovi radovi vidljivi od strane publike i kolika je uopće zainteresiranost žena za ovaj oblik novinarstva. Posebno treba naglasiti kako je po prvi puta provedeno istraživanje sportskih novinarki na području bivše Jugoslavije.

Ključne riječi: mediji, sportsko novinarstvo, sportske novinarke, diskriminacija

Summary

Sport journalism is a special form of journalism which shares information on sports news and events. Sport journalists live a life of the sport they report on, they must love the sport and be devoted to it so the job would be well done and well received by the public.

Journalism by itself has a long history and women first appeared in it more than a hundred years ago. As patriarchy had a big role in women's lives, women faced various discrimination that are fewer today, which is apparent from the polls, but the discrimination is ever-present. One of the most famous female journalists, and also the first on our territory, is Marija Jurić Zagorka who is the example that shows how difficult it is to be a woman in journalism. She was an example of how being a woman in journalism was not easy, but her struggle and perseverance paid off.

Women in sports journalism have also encountered various forms of discrimination. Even today, we can encounter the stereotype that men can report on sports events better than women. It is also known that there are fewer women than men in sport journalism.. This paper shows what problems sports journalists face today, whether they have the same opportunity to advance as their colleagues, if their work is acknowledged by the public and the overall interest of female journalists in sport journalism. It should be emphasized that for the first time conducted research women in sport journalism in the field of the former Yugoslavia.

Key words: media, sport journalism, women in sport journalism, discrimination

Popis korištenih kratica

NBC National Broadcasting Company

AIPS Svjetsko udruženje sportskih novinara

CBS Canadian Broadcasting Corporation

NBA National Basketball Association

NHL National Hockey League

MLB Major League Baseball

NASCAR The National Association for Stock Car Auto Racing

HZSN Hrvatski zbor sportskih novinara

TV Televizija

HR Hrvatski radio

SAD Sjedinjene Američke Države

Sadržaj:

1. Uvod	1
1.1. Ciljevi i metodologija rada	3
1.2. Hipoteze rada.....	3
2. Općenito o sportskom novinarstvu	4
2.1. Oblici sportskog novinarstva.....	5
2.2. Sportski novinar.....	8
3. Povijesni pregled sportskog novinarstva.....	10
4. Sportsko novinarstvo u Republici Hrvatskoj danas	13
5. Žene u novinarstvu – povijesni pregled	15
5.1. Žene u sportskom novinarstvu općenito.....	16
5.2. Žene u sportskom novinarstvu u Hrvatskoj.....	17
6. Analiza anketa	19
6.1. Anketa o ženama u sportskom novinarstvu.....	19
6.2. Anketa percepcije javnosti o ženama u sportskom novinarstvu	35
6.3. Anketa namijenjena studenticama novinarstva.....	48
7. Zaključak.....	51
8. Literatura.....	54
9. Popis grafova.....	56

1. Uvod

„Sportsko novinarstvo je posebna vrsta novinarstva koja sportske događaje i s njima povezane teme najavljuje, izravno prenosi, komentira te ih analizira nakon što završe, a neizravni dio tog procesa su sportski događaji i njihovi sudionici, predmet informacije, mediji i sportski novinari te recipijenti“ (Vasilj: 2014:23). U masovnim medijima sport je itekako zastupljen. Gotovo ni jedno područje ljudskog djelovanja nema toliko specijaliziranih izdanja i specijaliziranih medija isključivo za sport, od dnevnih novina, časopisa, radijskih i televizijskih postaja pa do portala, a u novije vrijeme na društvenim mrežama primjećujemo grupe koje prate isključivo jedan sport, sportaša ili sportski klub pa također postaju izvor informacija zainteresirane publike. Gotovo sve redakcije imaju sportsku rubriku ili barem novinara koji prati sport.

Sportski novinar je osoba koja voli sport i prati različite sportove kako bi što kvalitetnije informirala javnost o sportu, sportašima, sportskim klubovima i organizacijama i sportskim događajima. Sportski novinari također moraju posjedovati određene kompetencije, znanja i vještine, kao što su: „poznavanje sporta, razumijevanje potreba recipijenta, poznavanje retoričkih pravila, poznavanje specijalnih vještina, tehnike pisanja i dobro poznavanje medija, opća naobrazba, razvijanje osobnosti i vlastitog stila rada, korištenje statistikom te pridržavanje zadanih rokova“ (Vasilj: 2014: 24).

Žene su se kroz cijelu povijest borile za ravnopravnost s muškarcima, a tako je bilo i sa ženama u sportskom novinarstvu. Dio javnosti još uvijek smatra kako ženama nije mjesto u sportskom novinarstvu. Sportske novinarke mogu se i danas naći u neugodnim situacijama te se susreću s različitim oblicima diskriminacije.

Ipak, danas je situacija malo drugačija nego ranije. Više nije neobično vidjeti ženu u sportskom novinarstvu. Žene su i dalje znatno manje zastupljene u praćenju sporta, ali taj broj se povećava. Međutim, i dalje u sportskom novinarstvu dominiraju muškarci, posebno u praćenju popularnih ekipnih sportova, a također sportski novinari su i prepoznatljiviji u javnosti.

Temelj ovog rada je istraživanje uloge i položaja žena u sportskom novinarstvu. Osim analize aktualnog stanja sagledat ćemo i povijest žena u sportskom novinarstvu u Hrvatskoj i u

inozemstvu. Prikazat će se i teorijski okvir koji podrazumijeva definiciju sportskog novinarstva i sportskog novinara te oblike sportskog novinarstva

1.1. Ciljevi i metodologija rada

Cilj ovoga rada je saznati kakav je položaj i uloga žena u sportskom novinarstvu danas, otkriti susreću li se sportske novinarkе s diskriminacijom, što javnost misli o ženama u sportskom novinarstvu te kakvu budućnost imaju žene u sportskom novinarstvu. Za pronalaženje odgovora na ta pitanja koristili smo opću i posebnu metodologiju, proučavali smo opće spoznaje i zakonitosti, ali dolazili i do vlastitih spoznaja. Osim empirijske metode i postavljenog teorijskog okvira, za koji nam je služila recentna literatura i već objavljeni znanstveni radovi iz područja novinarstva, u istraživanju smo proveli i ankete koje su bile različitim ciljanim skupinama poslane, sportskim novinarkama, sportskoj javnosti općenito i studenticama novinarstva. Posebno treba naglasiti kako je prvi put provedeno istraživanje u kojem su sudjelovale sportske novinarkе iz zemalja nastalih na području bivše Jugoslavije. Nakon provedenih anketa obradili smo i elaborirali kvantitativne podatke koje smo dobili iz realiziranih anketa. Također, koristili smo i historijsku metodu, pomoću koje smo otkrili stupnjeve i faze razvoja ženskog novinarstva odnosno žena u sportskom novinarstvu te usporedili stanje kroz povijest i današnje stanje, a kako bi dobili i odgovore o mogućoj budućoj ulozi i položaju žena u sportskom novinarstvu.

1.2. Hipoteze rada

Za potrebe istraživanja postavljene su tri hipoteze:

1. Ženama je puno teže uspjeti u sportskom novinarstvu negoli njihovim kolegama muškarcima
2. Žene u sportskom novinarstvu suočene su s različitim oblicima diskriminacije
3. Žene pokazuju manji interes za sportsko novinarstvo

Sve tri postavljene hipoteze pokušat ćemo dokazati provedenim anketama različitih ciljanih skupina. Pri tome rezultati koje dobijemo nakon odrađene sve tri ankete koristit će nam kod dokazivanja ili obaranja sve tri postavljene hipoteze.

2. Općenito o sportskom novinarstvu

Sport je oduvijek bio neiscrpna tema za razgovore. Opće je poznato da su sportski događaji kroz povijest uvijek izazivali pozornost ljudi. Tome u prilog govori održavanje gladijatorskih igara ili antičkih Olimpijskih igara. Premda su se vijesti prenosile samo usmenom predajom, zanimanje za te sportske događaje i u ono vrijeme bio je velik. Gladijatorske arene bile su kreate. U to vrijeme potrebno je spomenuti rimsku Actu Diurnu u kojoj su se pisala dnevna izvješća sa sjednice Senata te se ona smatraju prvim pravim novinama. [2] U tim prvim „pravim“ novinama pisalo se i o sportu. „Naime, najpoznatiji govornik onog vremena Marko Tulije Ciceron požalio se na svog izvijestitelja koji je samo donosio novosti o utrkama kola, a puno manje o političkim zbivanjima”(Vasilj prema Miljanić, 2014: 18).

Danas mnogi smatraju da se teme o sportu svrstavaju u svijet poznatih i zabavu, no one su se već davno isprofilirale kao tradicionalna i zasebna rubrika. „Sport je područje kojemu masovni mediji posvećuju golemu pozornost. Gotovo nijedno područje nema toliko specijaliziranih izdanja, od dnevnih novina, radijskih i televizijskih postaja, do posebnih kanala, emisija, revija, časopisa, a o broju rubrika i nije potrebno ni govoriti” (Malović, 2005:305). Sport je tako danas medijima postao vrlo važan u njihovom sadržaju koji je često najpraćeniji od strane masovne publike, praćeniji od političkih i gospodarskih tema.

„Globalizacija je u najvećoj mjeri doprinijela medijskoj ekspanziji sporta, no i prije njezina početka, od same pojave sporta mediji su postali sastavni dio sporta, a on je postao sastavni dio njihova sadržaja” (Vasilj: 2014: 18).

2.1. Oblici sportskog novinarstva

Kako i u svakom mediju i temi o kojoj se izvještava, tako i u sportskom novinarstvu prepoznamo njegovu podjelu i različite oblike. Sportski novinari su ovisni o mediju u kojemu rade te se moraju držati pravila koja propisuje određeni medij odnosno medijska kuća za koju rade i izvještavaju.

Što se tiče tiska, sportskom novinaru ne nudi se mogućnost dvosmjerne komunikacije te treba znati kako uspostaviti interakciju s čitateljem. Ipak, „sport je zahvalan za praćenje u tisku te mu urednici posvećuju znatnu pozornost. Ako novine nisu isključivo sportske, gotovo svi dnevni listovi imaju sportske stranice. Stranice sportske rubrike u dnevnim tiskovinama sve su brojnije i kvalitetnije“ (Vasilj, 2014:48).

„Sport pronalazi svoj prostor u specijaliziranim sportskim dnevnim novinama, informativno-političkim dnevnim novinama, tabloidima, regionalnim i lokalnim novinama te specijaliziranim sportskim časopisima“ (Vasilj, 2014:48). Novinar u specijaliziranim sportskim dnevnim novinama svojim je čitateljima dužan omogućiti kvalitetan sadržaj te zanimljive i točne informacije. Rezultati sportaša na velikim natjecanjima, kao što su Olimpijske igre, svjetska i europska prvenstva, nacionalne lige u popularnim sportovima, glavne su teme koje najčešće završe i na naslovnici novina i portala ili u prvim radijskim i televizijskim vijestima. U specijaliziranim novinama posvećuje se veća pozornost sportovima koji nisu zastupljeni u ostalim medijima te amaterskom sportu. [3]

U informativno-političkim dnevnim novinama sportska rubrika je rado čitana pa takve novine daju veliku pozornost i prostor sportu. Najveću pozornost u Europi u ovoj vrsti novina daje se najpopularnijim sportovima. Najviše prostora zauzima nogomet, ali i tenis, košarka, utrke Formule 1...

Nadalje, tabloidi su vrsta tiskovine koja živi od praćenja afera poznatih osoba pa tako i sportašica i sportaša. Tekstovi su kratki, obilježavaju ih upečatljivi naslovi te šokantne vijesti.

Karakteristika regionalnih i lokalnih novina je davanje veće pozornosti lokalnim klubovima koji su iz regije, grada ili općine u kojoj se izdaju novine. Takve novine veći prostor ili vrijeme daju amaterskim sportovima te sportovima i klubovima koji nisu popularni na nacionalnoj razini. Primjerice, lokalni ili regionalni mediji kao što su *Podravski list* ili *Glas Slavonije*, izvještavaju o

utakmicama Treće hrvatske nogometne lige klubova sa svojih područja, uz osvrte s tablicama ostalih nižih liga.

Specijalizirani sportski časopisi, kao i ostale vrste časopisa, izlaze tjedno, dvotjedno mjesečno ili čak i rjeđe, jednom u tri mjeseca ili tek dvaput ili jednom godišnje. Sportski časopisi razlikuju se i po tome što neki svoj sadržaj baziraju na svim sportovima, a postoje i specijalizirani časopisi za isključivo jedan sport. Ono što ih razlikuje od ostalih tiskovina je način na koji obrađuju teme i priče. Naime, oni traže dublje ispod površine, pišu o velikim temama iz raznih kuteva, istražuju, rade reportaže uz bogato opremljenu grafiku i fotografije te nemaju veliku nakladu, a opstaju zahvaljujući oglasnom prostoru. [3]

Za razliku od tiska, sportski novinar na radiju lakše može javnosti približiti sportske događaje i ono što se događa. Pomoću glasa i artikulacije, tijekom prijenosa uživo, može predodčiti sliku s terena. Radio od ostalih medija izdvajaju sljedeće karakteristike: „poučava, informira i zabavlja, stvara slike u umu slušatelja, dobrodošao je prijatelj, koristi široki raspon glasova, prirodnih zvukova, zvučnih efekata, glazbe i tišine, ostavlja dojam i dugo se pamti, brzo reagira, izvješćuje uživo s mjesta događaja te zna da je vrijeme kratko i da ga mora ekonomično iskoristiti“ (Vasilj, 2014:143). Novinari su tijekom godina razvili brojne načine praćenja i obrađivanja sportskih događaja kroz programe i emisije, tako da razlikujemo: „sportske blic-vijesti, sportski blok i informativne emisije, cjelodnevne sportske vikend-emisije te tjedne sportske magazine. Sportske blic-vijesti traju dvije do tri minute i mogu se emitirati svakih sat vremena. Iznose se najkraće vijesti iz sporta te ih čita voditelj. Sportski blok u informativnim emisijama sličan je blic-vijestima. On traje između tri i četiri minute te sadrži vijesti, izjave, blic-intervjue te ih čita voditelj. S druge strane, cjelodnevne sportske vikend-emisije sastoje se od brojnih žanrova uz glazbene predahe. Emisija se sastoji od reportaža, intervjuja, gostovanja u studiju, anketa, javljanja slušatelja u program te voditelja. Što se tiče tjednih sportskih magazina, oni se pripremaju tjednima i nisu vremenski ograničeni. Ono što ovu emisiju čini posebnijom od drugih je da zahtijeva istraživačko novinarstvo, predstavljanje talenata, ali isto tako govori i o problemima koji se javljaju u sportu.“ (Vasilj, 2014:166-169)

Sport je u medijima doživio procvat i povećanje popularnosti zahvaljujući televiziji. Nijedan medij ne može pratiti sportske događaje kao televizija, a nema ni tu snagu i moć kada je riječ o praćenju sportskih događaja. Posebno tu smatramo one televizijske kanale koji imaju

ekskluzivno pravo prijenosa najvećih sportskih događaja kao i najpopularnijih liga i natjecanja u najpopularnijim sportovima. Kako i u ostalim medijima, tako i na televiziji postoji nekoliko vrsta sportskih emisija. Jedna od njih je tjedni magazin, emisija koja je zadužena za pregled sportskih događaja. Takve emisije su pogodne za gostovanja sportaša ili sportašica s kojima novinari vode razgovore i intervjuje. „Dnevna kronika je specijalizirana sportska emisija koja se emitira nakon 22 sata. Žanr koji prevladava je vijest i izvješće te traju oko deset minuta. Zatim postoje i sportske vijesti koje su slične dnevnoj sportskoj kronici, ali su kraćeg oblika. Obiluju kratkim informacijama prezentiranim u obliku standardne vijesti. Tijekom sportskih vijesti na kraju se mogu vidjeti i sportske blic-vijesti u kojima se sažeto donose rezultati, ljestvice, najave sportskih događaja“ (Vasilj, 2014:166).

Emisije koje se emitiraju prije i nakon izravnih prijenosa nekog sportskog događaja ili utakmice, spadaju u najgledanije emisije. Prosječni pratitelj sportskih zbivanja ne zadržava svoje zanimanje samo tijekom prijenosa utakmice, već mu je zanimljiva i najava, analiza utakmice, razmišljanja stručnjaka, sportaša ili trenera koji gostuju u emisiji. Ovakva emisija zahtijeva vrhunsku organizaciju te pripremljenost. Postoje još neke vrste sportskih emisija: sportski blok u Dnevniku koji je odvojen posebnom špicom. Sportske dokumentarne emisije koje donose presjek karijera sportaša/sportašica ili reprezentacije, sportski intermezzo koji traje nekoliko minuta i pušta se za vrijeme poluvremena, a njegov je cilj oduševiti i zabaviti gledatelje. [3]

Online novinarstvo pogoduje sportskom novinarstvu i povećava popularnost sporta. Osim što sportski novinar ima mogućnost brzog objavljivanja i informiranja publike, može izvještavati u realnom vremenu, tzv. „live scoring“ ili „live blogging“ pomoću kojih se izvještava o rezultatima odnosno događanjima tijekom sportskog susreta ili natjecanja iz „minute u minutu“. [3] „Ostale karakteristike online novinarstva su: hipertekstualnost, multimedijalnost i interaktivnost. Hipertekstualnost omogućuje povezivanje tekstova vezama – hipervezom – koje se mogu odnositi interno (na druge tekstove u domeni tekstova) ili izvana (tekstove koji se nalaze drugdje na internetu). S druge strane, multimedija pridonosi uporabi više tehnika reprodukcije i prenošenju komunikacije na različite načine, dok je interakcija zadužena za komuniciranje publike preko komentara, poruka“ (Mark Deuze:Modelling the First Generation of News Media on the World Wide Web: 2001).

Novinari uz samo pisanje vijesti, na portalu dodatno opremaju tekst fotografijama ili videom. Ono što online medije čini posebnijim od drugih medija je činjenica da publika može komentirati ispod teksta te tako stvarati dvosmjernu odnosno višesmjernu komunikaciju.

Danas se novinarima zamjera brzo stavljanje sadržaja na internet bez dodatnog provjeravanja je li informacija koju objavljuju istinita i točna. Od istinitosti i točnosti postala je bitnija brzina objavljenog sadržaja – pa stoga tekstovi znaju biti površni i što je možda najgore informacija neistinita. Nerijetki su to slučajevi i u sportskom novinarstvu, posebno u situacijama tzv. prijelaznog roka kada jedan sportaš prelazi u drugi klub. Nagađanja o transferima često se prenose kao vijesti, a da prije toga nije stigla službena potvrda

2.2. Sportski novinar

Sportski novinar mora voljeti sport, mora mu biti posvećen i bilo bi poželjno da se bavio sportom. Sportske novinare prati glas da je njihova grana novinarstva među jednostavnijima, trivijalnijima, što u praksi nije baš tako. Ljudi misle kako sportski novinari samo odlaze na sportske događaje i gledaju utakmice te poslije toga napišu izvještaj ili nekoliko rečenica izjava i za to dobiju plaću. Sportski novinar često živi život sporta i sportaša kojeg prati, odlazi na treninge, posjećuje natjecanja te je stalno u izravnoj vezi sa sportašima, trenerima i sportskim djelatnicima. [3]

Obilježja sportskog novinarstva su:

- „Izvjestavanje o sportskim natjecanjima, uključujući najave, izvještavanje s natjecanja, komentare i odjeke nakon njih
- Izrada profila: priča i portreta sportaša, predstavljanje novih igrača, trenera, novih sportova, analiza sezone i slično
- Praćenje negativnosti koje donosi sport, a koje su sve brojnije: podmićivanje sudaca, namještanje rezultata, doping, navijački izgređi i kazne sportašima“ (Malović, 2005:305, 306).

Da bi sportski novinari obavili svoj posao što profesionalnije moraju imati sljedeće kompetencije, znanja i vještine: „poznavanje sporta, razumijevanje potreba recipijenta,

poznavanje retoričkih pravila, poznavanje specijalnih vještina, tehnike pisanja i dobro poznavanje medija, opća naobrazba, razvijanje osobnosti i vlastitog stila rada, korištenje statistikom te pridržavanje zadanih rokova“ (Vasilj: 2014:24).

Američki kolumnist Ron Rapoport vidi razlike između sportskog i klasičnog novinarstva. Naime, on je uočio dvije razlike:

- „Sportski novinari su bliže ljudima o kojima izvještavaju, često su s njima, putuju na turneje i ostvaruju bolje kontakte;
- Sportska natjecanja pružaju mnogo više prostora da se odgovori na pitanje zašto je netko pobijedio ili izgubio, nego u slučaju s 5W u općem novinarstvu“ (Prema Mencher, Malović:2005:306).

Sportski novinar može napredovati i biti prepoznatljiv u svim vrstama medija, ali još uvijek najviše na televiziji posebno na onima koje imaju ekskluzivno pravo prijenosa velikih događaja. Sportski novinar na televiziji tako može dobiti mogućnost odlaska i izvještavanja s velikih sportskih natjecanja kao što su Liga prvaka, europska ili svjetska prvenstva i Olimpijske igre. „Sportski televizijski novinari na nacionalnoj razini su u prednosti jer se mogu specijalizirati za određene sportove. Podjela se vrši tako da se svakom novinaru uz jedan temeljni sport, kao što su nogomet, rukomet, košarka ili tenis, dodijele dva ili tri individualna sporta,, (Vasilj:2014; 164). Na taj način prepoznajemo u svim medijima, ne samo sportske novinare, nego i specijalizirane novinare za pojedine sportive. To je značajno ne samo za publiku koja prati sport nego i za sportaše i sportske institucije, klubove, koji točno znaju koji novinar prati njihov sport, sportaše i rad samih klubova i sportskih institucija.

3. Povijesni pregled sportskog novinarstva

Kako navodi Patty Mcquillen, za prve tekstove o sportu možemo zahvaliti konjskim utrkama. Konjiški kalendari su 1727. godine sadržavali informacije o utrkama i rezultate. U 18. stoljeću u Velikoj Britaniji postaje popularan boks, a u 19. stoljeću dolazi do pojave novih sportova poput košarke, a nogomet, kriket i ragbi postaju sve popularniji.[1] U malo bližoj povijesti vidljivo je da su poznati književnici poput Ernesta Hemingwaya i Normana Mailera pisali o sportskim događajima. Hemingway je svoju karijeru započeo kao sportski novinar, a Mailer je na vrhuncu popularnosti izvještavao s boksačkih mečeva. Treba spomenuti “oca” Sherlocka Holmesa i doktora Watsona, Arthura C. Doylea. [3] „Osim u romanima svoje znanje o sportu pokazao je i na terenu te je postao osnivač prvobitnog gradskog nogometnog kluba pod imenom C. Smith i naveden je kao prvi golman u momčadi“ (Conan Doyle Collection: 2020). Također je na „Olimpijskim igrama 1908. godine u Londonu za Daily Mail izvještavao o završnici maratonske utrke“. (Lacković, 2014: 44: prema The Public Domain Review: 2014).

Prvo periodično sportsko izdanje u Hrvatskoj izlazi 15. siječnja 1878. godine. U pitanju je bio časopis *Sokol* koji je izlazio polumjesečno pod uredničkom palicom Andrije Hajdinjaka i Franje Hochmana, svega godinu dana. Zatim počinje izlaziti *Sport Dalmatino*, 24. travnja 1890. godine u Splitu. *Sport Dalmatino* je prvo sportsko izdanje koje je imalo sadržajne i grafičke osobine te je izlazio dva puta mjesečno, a prodavao se putem preplate. *Hrvatski športski list* je prvo nezavisno novinarsko izdanje koje se je počelo proizvoditi 1908. godine. Mario Reiger Vinodolski bio je urednik novina te se on smatra jednim od prvih sportskih novinara. [2]

Za vrijeme Drugog svjetskog rata počinje izlaziti najpoznatiji hrvatski sportski list; 9. kolovoza 1945. godine Miroslav Habunek pokrenuo je *Ilustrirane fiskulturne novine*. Nakon 19. broja te novine mijenjaju ime u *Narodni sport*, a 1962. godine promijenile su ime u *Sportske novosti*, a pod tim nazivom su i danas poznate i izlaze kao jedini sportski *Dnevni list* u Hrvatskoj. [2]

“Radio je bežično primanje i prijenos komunikacijskih signala elektromagnetskim valovima čije su frekvencije niže od vidljive svjetlosti” (Wikipedia, 2020.). Prva radijska postaja u svijetu bila je KDKA koja je 2. 11. 1920. godine započela s emitiranjem, a Hrvatska šest godina kasnije, 15. svibnja 1926. godine kada se u eteru začulo: „Halo, halo! Ovdje Radio Zagreb“.

Nekoliko mjeseci nakon prve radio emisije dolazi do prvog sportskog prijenosa. Naime, radi se o nogometnoj utakmici iz Praga 6. listopada 1926. godine, a godinu dana kasnije, “točnije 17. srpnja 1927. godine, dolazi do prvog prijenosa utakmice putem radijskih valova na tlu Republike Hrvatske. Radilo se o utakmici između Građanskog i HAŠK-a. Uvodnu riječ imao je Viliam Brkić, ostatak prijenosa odradio je student prve godine Pravnog fakulteta Marijan Polić” (GNK Dinamo Zagreb, 2020.).

“Do prve sportske emisije na *Radiju Zagreb* dolazi 1955. godine. Emisija se zvala Sport, muzika, sport, a urednik je bio Mladen Delić. Ono što je posebno za ovu emisiju je da je najava ostala ista do danas, a za najavu je bio zadužen Fran Potočnjak. Danas se emisija emitira nedjeljom popodne na drugom programu *Hrvatskog radija*. Uz izravna javljanja s domaćih nogometnih utakmica, u emisiji se objavljuju i izvješća, razgovori, reportaže, osvrti i komentari sa svih važnijih domaćih i međunarodnih sportskih događanja na kojima nastupaju hrvatski sportaši, napose s Olimpijskih igara, svjetskih i europskih prvenstava i svjetskih kupova” (Leksikon radija i televizije, 2020).

“Povijesni dan za Hrvatsku je što se tiče televizije bio 15. svibanj 1956. godine kada je televizijska slika iz Beča preko Graza i Slovenije stigla u Zagreb” (Povijest *HRT-a*, 2020.). Zatim se 7. rujna 1957. godine zbio prvi TV prijenos uživo, a pratio je gala otvaranje Zagrebačkog velesajma. U svibnju iste godine dolazi do prvog sportskog prijenosa, a radilo se o utakmici između Jugoslavije i Italije koja se igrala na stadionu u Maksimiru. Jugoslavija je slavila 6:1, a utakmicu je komentirao Mladen Delić. [10]

“Internet je kao medij razvijen 1969. godine u Pentagonu, središtu vojne moći SAD-a “(Vasilj, 2014:199). Kako se internet razvio, tako je došlo do razvoja online novinarstva, a samim time i do razvoja sporta u online novinarstvu. Pozitivne strane online novinarstva su brzo objavljivanje informacija, izvještavanje uživo, objavljivanje slika, audio i videozapisa, ekonomičnost i slično, a sve to odgovara i sportskom novinarstvu. Druga strana je ona negativna, zahtijeva pozornost posjetitelja, nepouzdana izvori, površnost i nelektorirani sadržaj. “Sport se na internetskim portalima izborio za sam vrh zanimanja posjetitelja, bilo da je riječ o specijaliziranim sportskim portalima ili pak portalima koji imaju samo svoje sportske stranice. Otišlo se toliko daleko da postoje posebni portali za određene sportove, čak i discipline ili sportske klubove, pritom

izuzimajući službene mrežne stranice klubova i saveza koje su u službi odnosa s javnošću (Vasilj, 2014:199).

4. Sportsko novinarstvo u Republici Hrvatskoj danas

Sport je u Hrvatskoj vrlo popularan. Hrvatska je posebna zemlja zato što postiže značajne sportske rezultate u odnosu na broj stanovnika. Najbolji primjer je Svjetsko nogometno prvenstvo u Rusiji kada je naša nogometa reprezentacija osvojila drugo mjesto. „Riječ Croatia najviše je pretraživana na Haitiju, ali i najviše u pretraživačima od osamostaljenja Hrvatske do Svjetskog prvenstva“ (*ezadar*: 5. 7. 2018.). Hrvatska se ističe u osvajanju medalja na velikim natjecanjima u kolektivnim sportovima kao što su nogomet i rukomet te u pojedinačnim sportovima kao što su tenis, atletika, skijanje, veslanje, gimnastika... Budući da Hrvatska ima široku publiku koja prati sport, glavna zadaća sportskih novinara iz najpoznatijih hrvatskih medija je izvještavati o najvažnijim sportskim događajima u Hrvatskoj, al i u Europi i svijetu gdje nastupaju hrvatski sportaši.

Sva međunarodna natjecanja i rezultati naših sportaša pune naslove naših tiskovina i portala, a na televiziji i radiju su tema dana. Treba istaknuti da su sportaši najbolji promotori Hrvatske, poput Luke Modrića, Gorana Ivaniševića, Janice Kostelić, Sandre Perković. “Sportaši su najveći promotori Hrvatske u svijetu. Složit će se s time mnogi, a shvatila je to i Hrvatska turistička zajednica koja je odradila fantastičan posao u slaganju novog promotivnog spota Lijepe Naše” (J. Ć., *Goal*, 2018.). Očigledno je kako je sport danas mnogima važniji od drugih tema, no pitanje je kakvo je stanje u sportskom novinarstvu. Predsjednik Hrvatskog olimpijskog odbora Zlatko Mateša opisuje stanje na sljedeći način: „Teško da će se ponoviti enciklopedist poput Žarka Susića, no to ne znači da je sportsko novinarstvo u Hrvatskoj loše, dapače! Ono je na vrlo visokom nivou, promiču se pozitivne vrijednosti, a osuđuju negativne, sportovi se prate profesionalno. Usudio bih se stoga reći da je sportsko novinarstvo danas perjanica novinarske struke u Hrvatskoj“ (N. M., *Tportal*, 2010.).

Nadalje, osim *HRT-a*, kao javnog servisa kojem je obveza u određenom postotku u svom program prenositi sportski sadržaj, *RTL* televizija i *Nova TV* također posvećuju veliku pozornost sportu. *RTL* nekoliko godina ima prava na europska i svjetska prvenstva u rukometu, a *Nova TV* i *RTL* prenose najveće događaje u sve popularnijim profesionalnim borilačkim sportovima.

Što se tiče *Sportske televizije*, tamo se mogu pogledati prijenosi sportova kao što su biciklizam koji je u nekim zemljama prilično popularan kao i manje popularni sportovi, odnosno sportovi koji tek pronalaze svoju publiku poput juda ili pikada.

S druge strane, *Hrvatski radio* još uvijek opravdava povjerenje svojih slušatelja. Drugi program prenosi važne utakmice, a vikend je rezerviran za sportske emisije. [14] Isto tako treba spomenuti i *Sportske novosti* koje su jedini specijalizirani sportski dnevni list u državi, a 2008. godine proširile su se na internetsku platformu.

5. Žene u novinarstvu – povijesni pregled

U 21. stoljeću u našem društvu još uvijek je nekima teško shvatiti kako žena teži obrazovanju i profesionalnoj karijeri, a ne samo obitelji i majčinstvu. Žene su u novinarstvu kroz povijest morale proći trnovit put, a posebno je zanimljiva njihova pojava i uloga u sportskom novinarstvu. Žene u sportskom novinarstvu i danas su rijetka pojava.

Prva žena u novinarstvu bila je Ann Franklin 1762. godine. Kao i ostalim ženama diljem svijeta, tako je i ženama u Hrvatskoj bilo teško graditi profesionalnu novinarsku karijeru. Prva profesionalna novinarka na našem tlu, ujedno i prva politička novinarka u jugoistočnoj Europi bila je Marija Jurić Zagorka.

Marija Jurić Zagorka je od 1895. do 1910. godine bila zaposlena u redakciji *Obzora* u kojoj napreduje od anonimne reporterke do političke novinarke koja izvještava o najbitnijim političkim događajima u regiji. [12] Ono što je čini posebnom, uz novinarsku i književnu karijeru bio je njezin feministički angažman. U vrijeme njezinog feminističkog angažmana koji se zbija za vrijeme prvog vala feminizma, feministice su se diljem svijeta borile za pravo glasa te za stvaranje uvjeta za obrazovanje žena. „Tako se i Zagorka zalagala za ravnopravnost spolova i ženska prava (pravo na obrazovanje, na profesiju, na imovinu i žensko pravo glasa)“ (*Središnji državni portal*, 2020.).

Kako novinarstvo tada nije bila profesija za ženu, „Zagorka je svoje književne i novinarske radove objavljivala pod muškim pseudonimima (Jurica Zagorski, Petrica Kerempuh), a najpoznatiji pseudonim Zagorka izabire zbog ljubavi prema ljudima iz hrvatskog puka“ (*Središnji portal*, 2020.). Zagorka pedesetih godina nastavlja angažman za ravnopravnost statusa žena u društvu koji rezultira ismijavanjem i neprijateljstvom koje je doživljavala od muških kolega.

Danas je situacija i položaj žena u novinarstvu znatno bolji. Zahvaljujući današnjim zakonima ne postoji razlika između muškaraca i žena i podjele na muške i ženske poslove. Prema definiciji iz Zakona o ravnopravnosti spolova, “žene i muškarci jednako su prisutni u svim područjima javnog i privatnog života, imaju jednaki status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata. Prisutan je veliki broj žena u novinarstvu, ali ne u svim granama novinarstva jednako“ (Zakon HR, 2020.).

5.1. Žene u sportskom novinarstvu općenito

Jedna od pionirki među ženama u sportskom novinarstvu bila je Mary Ellen Garber. U svijet novinarstva ušla je za vrijeme Drugog svjetskog rata kada je potražnja za ovim poslom bila velika zato što su brojni muškarci pa tako i sportski novinari u to vrijeme završavali na ratištima. [8] „Od ranog djetinjstva gajila je veliku ljubav prema sportu pa je 1938. godine završila studij novinarstva s ciljem da postane sportska novinarka. Osam godina nakon završetka studija, 1946. godine pridružila se sportskom odjelu i tamo je ostala do kraja svoje profesionalne karijere“ (IMDb, Mary Garber: 2020).

„U svojoj profesionalnoj karijeri koja je trajala sedamdeset godina dobila je više od 40 novinarskih nagrada, a najviše se isticala u košarci. Postala je prva žena koja je ušla u Kuću slavnih Udruge američkih košarkaških novinara“ (IMDb, Mary Garber: 2020).

„Običaj je u SAD-u da se nakon susreta izjave od sportaša i prve reakcije uzimaju u svlačionici. Nezamislivo je bilo vidjeti ženu u svlačionici 70-ih godina prošloga stoljeća, dovođenje novinarku u svlačionicu bila je jedna od glavnih bitki u feminističkoj povijesti“ (Eleanor Clift: *Daily Beast*: 2017). Treba stoga u tom kontekstu spomenuti „Anne Doyle koja je 1979. godine pokrenula veliku lvinu kada je kao sportska novinarka *CBS-a* zatražila da se pridruži kolegama sportskim novinarima u svlačionici“ (Vasilj, 2014:23). Iako joj to u početku nisu dopuštali, na kraju je uspjela te je postala prva sportska novinarka koja je mogla pristupiti i uzimati izjave u svlačionici. ¹Doyle kao i Garber ima niz uspjeha i pohvala. „Najviše se isticala u praćenju američkog nogometa, NBA (košarke), NHL (hokeja), MLB (bejbola), Formule 1, Super Bowl te NASCAR (automobilističke utrke)“ (Wikipedia, 2020.).

„Također treba spomenuti Michaele Kemmelberg koja je u mušku svlačionicu ušla 1949. godine, zatim Lesley Visser, Christine Brennan, Claire Smit koja je prva Afroamerikanka koja je pisala za *New York Times* i Robin Herman koja je prva žena u NHL svlačionici. Nadalje, Jane Gross je prva žena u NBA svlačionici, Melissa Ludke i Sheryl Flatow su prve sportske novinarke za *UPI New York*“ (*Let Them Wear Towels*: 2013).

Vrlo bitan događaj za žene u sportskom novinarstvu dogodio se 2014. godine. Naime, te godine održavale su se Zimske olimpijske igre u ruskom Sochiju, a “komentatorsku poziciju po

¹ U pojedinim američkim ligama novinarima je nakon utakmice dopušten ulazak u svlačionicu, što primjerice u Europi nije slučaj

prvi puta u povijesti ostvarila je žena, američka novinarka Meredith Vieira za televizijsku kuću *NBC*. Dvije godine ranije Molly Solomon je postala prva žena u funkciji izvršnog producenta na nacionalnoj sportskoj televiziji“ (*Mediacentar_online,2020.*). Okušala se na *NBC*-u kao producentica i u karijeri je osvojila 10 sportskih Emmyja. Trenutno se nalazi na čelu kanala koji je specijaliziran za golf.

Kada spominjemo današnje sportske novinarkе jedna od najpopularnijih sportskih novinarki današnjice je Talijanka Diletta Leotta. Svoju popularnost može zahvaliti i društvenim mrežama pa je tako prati 6,8 milijuna ljudi na društvenoj stranici Instagram. Naime, Talijani imaju poseban pristup sportskom novinarstvu, posebno televizijskom novinarstvu gdje se kao voditeljice pojavljuju atraktivne žene, a iznimka nisu sportske emisije. Talijanske sportske emisije, posebno na kanalu *RAI*, više su nalik show programu.

5.2. Žene u sportskom novinarstvu u Hrvatskoj

Što se tiče broja žena u sportskom novinarstvu u Hrvatskoj, Od ukupno 182 člana Hrvatskog zbora sportskih novinara samo je 14 žena. Treba napomenuti da je članstvo u Hrvatskom zboru sportskih novinara jednako kao i u AIPS-u (Svjetskom udruženju sportskih novinara) neobavezno te svake dvije godine dolazi do ponovnog brojenja članova pa broj sportskih novinara koji su članovi Hrvatskog zbora sportskih novinara u tim dvogodišnjim razdobljima nije uvijek isti. S druge strane, o realnom broju sportskih novinarki u redakcijama u Hrvatskoj poslužit će nam i popis novinara i novinarki koji su sudjelovali u izboru sportaša u novinama *Sportske novosti* 2019. godine. Naime, za sportaša, sportašicu, momčad i ekipu godine glasovalo je tada 290 novinara iz 55 redakcija, među kojima i 27 novinarki. Broj sportskih novinarki u Hrvatskoj je još veći jer sve redakcije nisu sudjelovale u ovom izboru.

Sportsko novinarstvo kao posebna grana, od samih početaka etiketirana je samo za muškarca, no što se tiče Republike Hrvatske, jedno ime veže se za prvu, pravu sportsku novinarku, a to je Milka Babović. Do danas je ostala jedna je od najcjenjenijih žena u novinarstvu općenito. Jedina je bila uz rame muškim kolegama sportskim novinarima. Nekad odlična atletičarka, najviše je ipak bila upamćena po praćenju umjetničkog klizanja. „Ono što ju je činilo posebnom i

nezamjenjivom bilo je njezino živopisno komentiranje haljina, odijela i ostalih estetskih komponenti” (*HRT Sport*, 2013). Uz Milku Babović, iz nešto mlađe generacije, treba spomenuti Romanu Eibl, koja je dugi niz godina radila kao sportska novinarka i urednica sportske rubrike *Vjesnika*, *24 sata* i *Jutarnjeg lista* gdje je na kraju dobila otkaz zbog sukoba sa Zdravkom Mamićem o čijim je sunjivim radnjama pisala.

Kada se danas spomenu žene u sportskom novinarstvu, nameću se razni stereotipi o sportskim novinarkama. Prema definiciji, „stereotipi su standardizirana mentalna slika koju prihvaćaju članovi određene grupe te predstavlja pojednostavljeno mišljenje, pristran stav ili nekritičku procjenu“ (*Kreni zdravo*, 2020). Već iz iz definicije je vidljivo kako stereotipi odražavaju popularno mišljenje koje je često netočno, no treba napomenuti kako stereotipi mogu biti pozitivni, ali i točni. U Hrvatskoj jedna od najpoznatijih sportskih novinarki danas je Mila Horvat. Brojna publika ju pamti po lijepom licu, a kroz godine svoga rada zaradila je povjerenje gledatelja u emisijama koje su namijenjene isključivo sportu. Svojim znanjem i upornošću istakla se u sportskom novinarstvu i dokazala kako stereotipi nisu bili točni. U tom pogledu treba spomenuti i Lanu Banely koju su ljudi uglavnom doživljavali po lijepom licu i po tome što je bivša manekenka, a rijetko tko je znao da je nekada bila vrlo uspješna taekwondoistica pa je stoga na vrlo strčan način izvještavala o tom sportu s Olimpijskih igara.

„Posljednjih godina primjetan je sve veći broj žena u sportskom novinarstvu, koje nisu samo voditeljice u sportskim televizijskim emisijama, nego i novinarke koje u tisku, na radiju, televiziji i online novinarstvu rade i subjektivne žanrove“ (Vasilj, 2014:23).

U hrvatskom sportskom novinarstvu žene su zastupljene u svim medijima. Treba stoga spomenuti Anamariju Vuković i Anitu Kajtazi koje rade kao sportske novinarke na *NOVA TV*, zatim Ines Goda i Anu Strizić s *RTL* televizije. S *HRT-a* Mirna Zidarić, a s Hrvatskog radija Tea Rožman. Porast žena u sportskom novinarstvu uočljiv je i u lokalnim novinama, *Glas Slavonije* od ožujka 2019. godine ima urednicu sportske rubrike Ivanu Liović, a na portalima dugogodišnja urednica sporta na *Indexu.hr*, najčitanijeg portala u Hrvatskoj, je Dea Redžić. Tijekom godina i u redakciji *Sportskih novosti* vrlo važnu ulogu imale su žene, dugogodišnja urednica i mentorica bila je Ivanka Ožbolt, novinarka i urednica deska *Sportskih novosti* je Renata Beluhan, a primjerice Kristina Leovac dobitnica je priznanja Hrvatskog zbora sportskih novinara za najbolju reportažu u 2016. godini.

6. Analiza anketa

6.1. Anketa o ženama u sportskom novinarstvu

Područje koje se istražuje je diskriminacije sportskih novinarki, ispituje se je li ženama teže uspjeti u sportskom novinarstvu te je li razlog manjeg broja žena u sportskom novinarstvu njihova nezainteresiranost. Anketu su ispunjavale sportske novinarke iz Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije i Crne Gore zbog većeg broja odgovora i kako bi dobili što veći uzorak ispitanica te da se prikaže šira slika o ženama u sportskom novinarstvu. Radi se o vjerojatno prvom sličnom istraživanju o ulozi i položaju sportskih novinarki na području zemalja bivše Jugoslavije pa je po tome ovo istraživanje jedinstveno.

Cilj ankete je saznati kakvo je stanje i položaj žena u sportskom novinarstvu anketiranjem sportskih novinarki. Jedan od ciljeva je saznati jesu li se sportske novinarke susrele s predrasudama u sportskom novinarstvu zato što su žene i jesu li se na svom poslu suočile s nekom vrstom diskriminacije. Postavljeno je 18 pitanja, pri čemu su ispitanice mogle izabrati jedan odgovor ili više njih, a ako se nisu složile ni s jednim odgovorom imale su mogućnost napisati svoj.

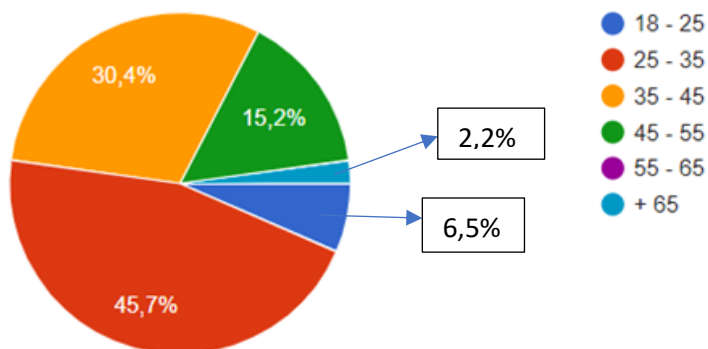
Anketa je bila javnog tipa. Odašlana je na adrese sportskih novinarki ili onih koje su radile u sportskom novinarstvu i svaka isključivo sportska novinarka mogla je ispuniti anketu u razmaku od 21. svibnja do 4. lipnja. Anketa je zaključena 4. lipnja te je zabilježen 51 odgovor.

Rezultati i analiza

1. Pitanje

Dob:

46 odgovora

Grafikon 6. 1. Omjer dobi među sportskim novinarkama

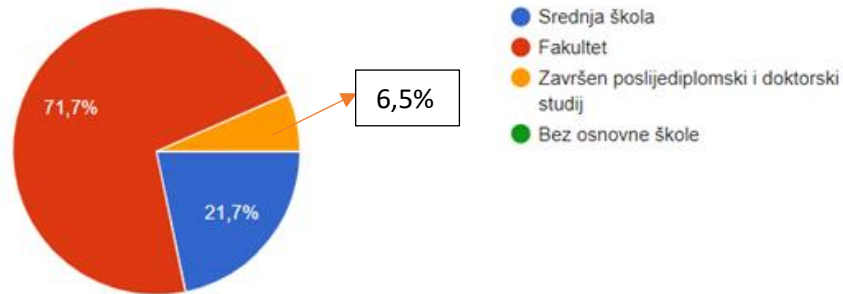
Anketu je ispunilo 46 osoba, a bila je namijenjena ženama sportskim novinarkama. Anketa je uz pomoć mentora poslana ženama sportskim novinarkama i većini portala koji imaju rubriku sport, a imaju zaposlenu sportsku novinarku.

Najveći broj ispitanica (45,7%) nalazi se u dobnoj skupini između 25 i 35 godina, nakon njih slijede žene od 35 do 45 godina u postotku od 30,4%. Dobnoj skupini od 45 do 55 godina pripada 15,2% anketiranih. Zatim, 6,5% žena nalazi se između 18 i 25 godina starosti, a 2,2% čine žene starije od 65 godina.

2. Pitanje

Status obrazovanja:

46 odgovora

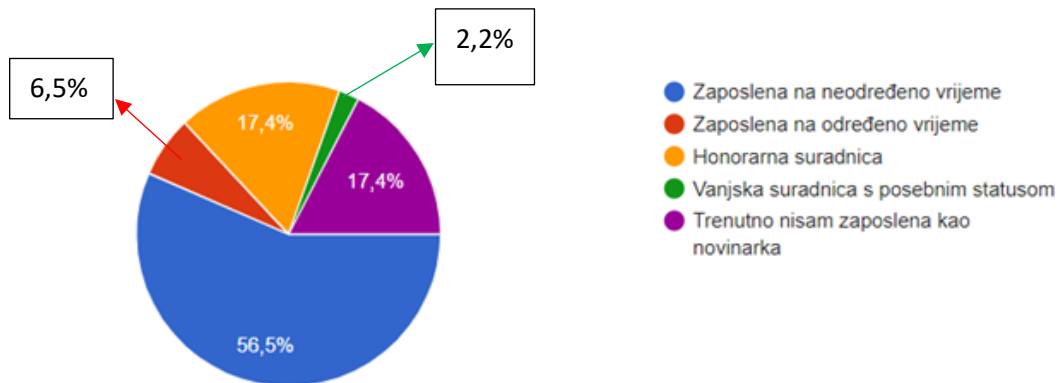
Grafikon 6. 2. Omjer obrazovanja među sportskim novinarkama

Status obrazovanja bio je očekivan, budući da se radi o profesiji novinara. Najviše ispitanih žena sportskih novinarki odgovorilo je da ima završen fakultet pa tako 71,7% (33 žene) imaju završen fakultet, a deset je žena odgovorilo da ima završenu srednju školu (21,7%). Najmanje, 6,5% (tri žene) odgovorilo je kako ima završen poslijediplomski i doktorski studij.

3. Pitanje

Jeste li trenutno zaposleni kao novinarka?

46 odgovora

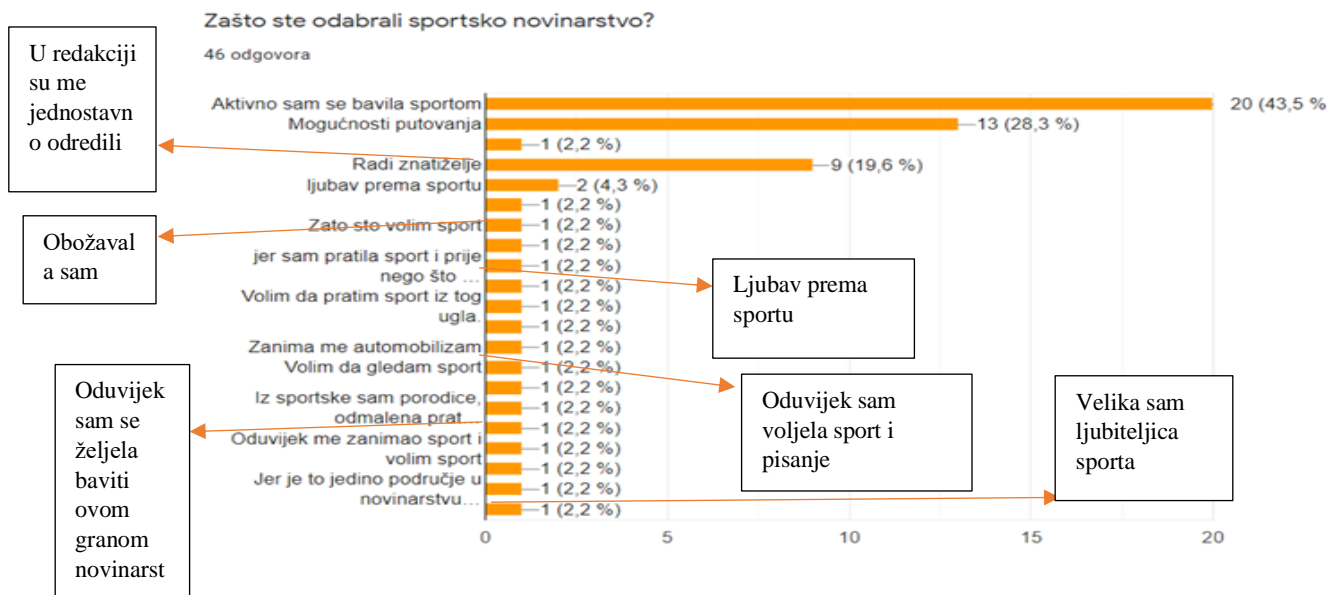

Grafikon 6. 3. Jeste li trenutno zaposleni kao novinarka?

Na pitanje jesu li trenutno zaposlene kao novinarka, 56,5% (26 ispitanica) odgovorilo je da su zaposlene na neodređeno vrijeme, a osam žena (17,4%) odgovorilo je da trenutno nisu zaposlene

kao novinarke. Još je osam žena odgovorilo da rade kao honorarne suradnice. Zatim, tri žene (6,5%) odgovorile su da su zaposlene na određeno vrijeme, dok jedna žena radi kao vanjska suradnica s posebnim statusom.

4. Pitanje

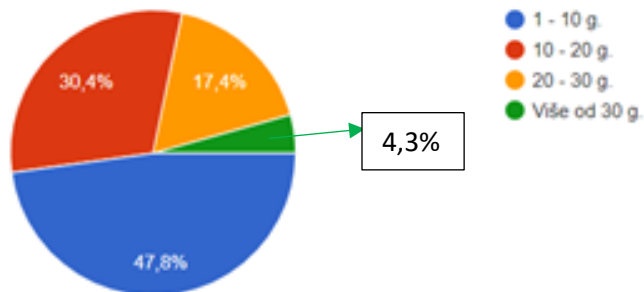
Grafikon 6. 4. Zašto ste odabrali sportsko novinarstvo?

Većina ispitanih novinarki na pitanje „Zašto ste odabrali sportsko novinarstvo?“ odgovorila je da su se aktivno bavile sportom, čak 43,5% (20 žena). Mogućnosti putovanja odabralo je 13 žena, što je 28,3%, a 19,6% odabralo je sportsko novinarstvo radi znatiželje. Zatim, 2,2% ispitanica odgovorilo je kako su ih u redakciji jednostavno odredili, u istom tom postotku nalazi se odgovori: iz sportske sam obitelji, odmalena sam bila velika ljubiteljica sporta jer je to jedno područje u novinarstvu koje volim.

5. Pitanje

Koliko dugo se bavite ili ste se bavili sportskim novinarstvom?

46 odgovora

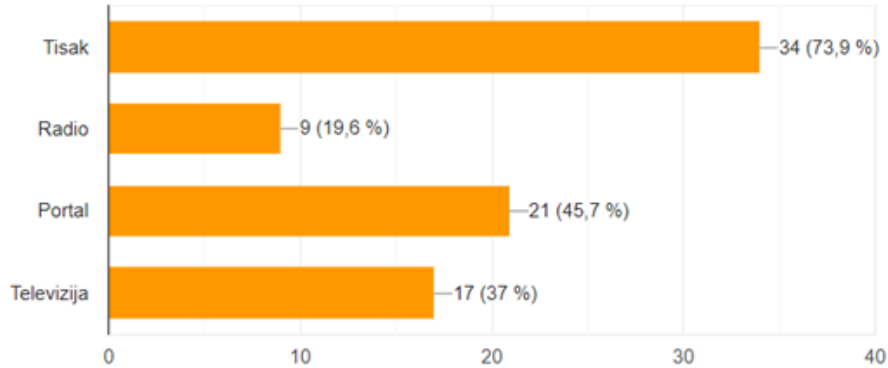
Grafikon 6. 5. Koliko dugo se bavite ili ste se bavili sportskim novinarstvom?

Na pitanje „Koliko dugo se bavite ili ste se bavili sportskim novinarstvom.“, 47,8% ispitanica odgovorilo je između 1 i 10 godina (22 žene), a 14 osoba (30,4%) odgovorilo je kako se bave između 10 i 20 godina. Osmo sportskih novinarki, odnosno 17,4% odgovorilo je kako rade između 20 i 30 godina u sportskom novinarstvu. Na posljednjem mjestu nalazi se grupacija više od 30 godina koju čini 4,3% anketiranih sportskih novinarki.

6. Pitanje

U kojim ste sve medijima dosad radili?

46 odgovora

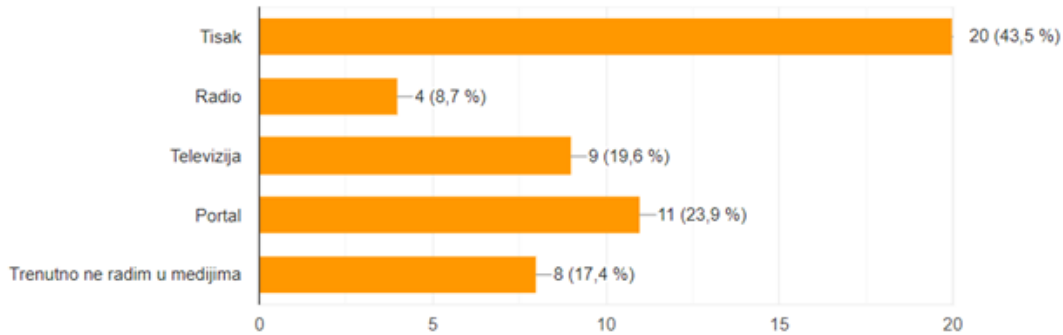
Grafikon 6. 6. Omjer medija u kojima su radile sportske novinarke

S obzirom na to da je tema rada Žene u sportskom novinarstvu, bilo je potrebno saznati u kojima su sve medijima dosad sportske novinarke radile. Dobiven je podatak da je 73,9% (34 žena) radilo u tisku, a 45,7% (21 žena) radilo je na portalu, 37% (17 žena) radilo je na televiziji, a 19,6% (devet žena) okušalo se na radiju.

7. Pitanje

U kojoj vrsti medija trenutno radite?

46 odgovora

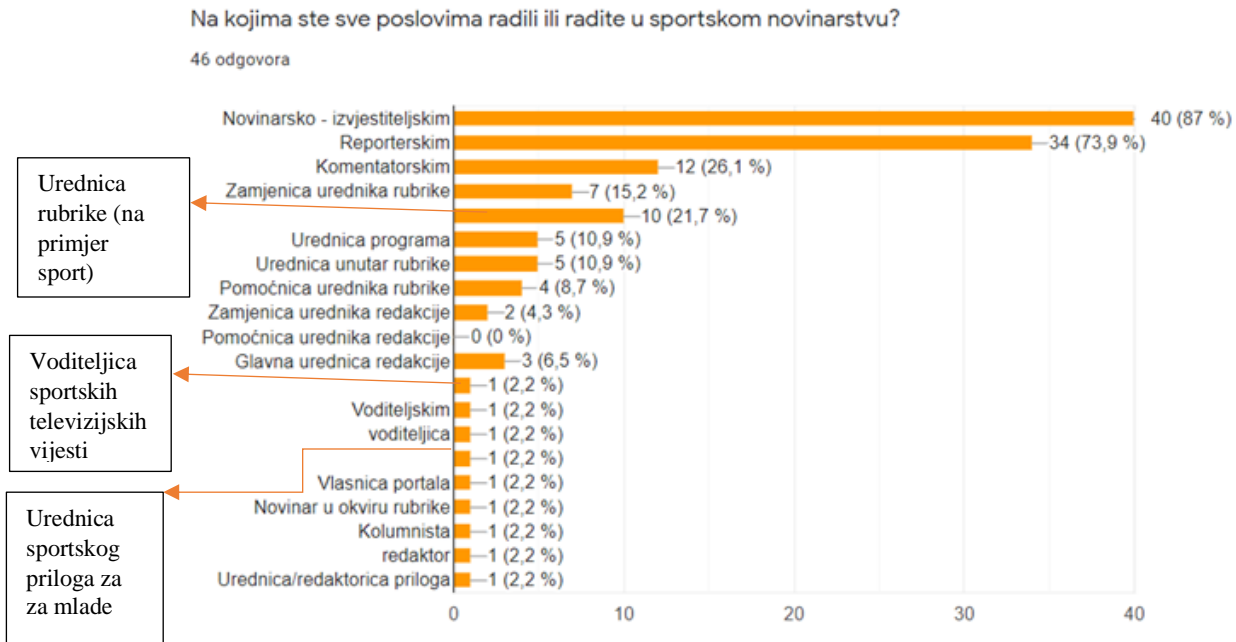

Grafikon 6. 7. Omjer medija u kojem sportske novinarke trenutno rade

Pitanje se referiralo na prethodno, u kojemu su se anketirane sportske novinarke izjasnile da se većina njih 45,7% okušala u tisku, dok ih se najmanje okušalo na radiju, 19,6%.

Na pitanje „U kojoj vrsti medija trenutno radite?“ 43,5% (20 žena) odgovorilo je tiskom, što je i očekivano zbog prijašnjeg pitanja. Nadalje, 23,9% (11 žena) radi na portalu, dok na televiziji radi 19,6% (devet žena). 17,4% ispitanih sportskih novinarki trenutno ne radi u medijima, a najmanji postotak (8,7%) ispitanica radi na radiju.

8. Pitanje

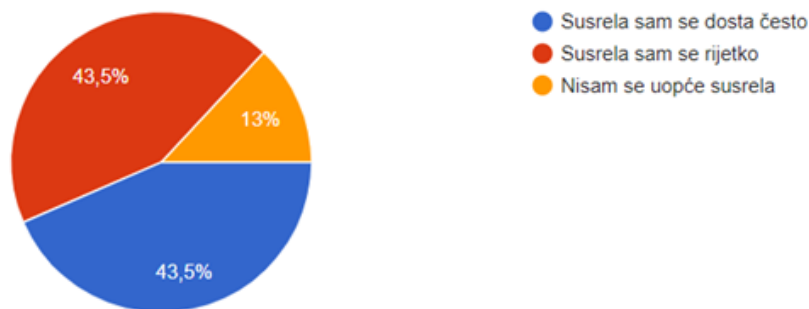
Grafikon 6. 8. Na kojima ste sve poslovima radili ili radite u sportskom novinarstvu?

Većina ispitanih sportskih novinarki na pitanje „Na kojima ste sve mjestima radili ili radite u sportskom novinarstvu?“ odgovorila je novinarsko-izvjestiteljskim, čak 87% (40 žena). Reporterskim je odgovorilo njih 34, što je 73,9% a 26,1% (12 žena) odgovorilo je komentatorskim. Urednica rubrike bilo je 21,7% sportskih novinarki, dok ih je 15,2% odgovorilo zamjenica urednika rubrike. Urednica programa odgovorilo je 10,9% ispitanica (pet žena), a urednica unutar rubrike pet žena, što je 10,9%. Pomoćnica urednika rubrike nosi 8,7% i glavna urednica redakcije, nosi po 6,5%, a 4,3% odgovorilo je zamjenica urednika redakcije. Ostali odgovori nose po 2,2% što znači da je po jedna žena odgovorila na pitanje, odnosno dala svoj odgovor kako je radila na poslovima pomoćnice glavnog urednika, voditeljice, vlasnice portala, novinara u okviru neke druge rubrike, kolumnista, redaktor, urednica/redaktorica priloga.

9. Pitanje

Jeste li se susreli s predrasudama u sportskom novinarstvu zato što ste žena?

46 odgovora

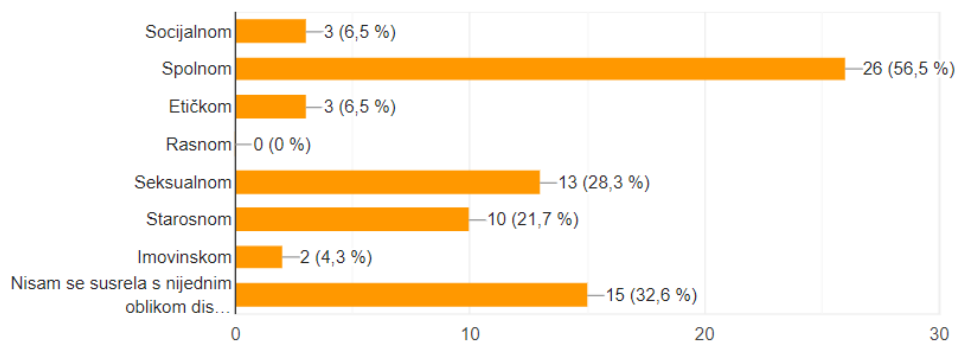
Grafikon 6. 9. Omjer predrasuda u sportskom novinarstvu zato što su žena

Budući da se rad bazira na predrasudama i diskriminaciji žena u sportskom novinarstvu, bilo je potrebno saznati kakva je situacija danas. Na pitanje „Jeste li se susreli s predrasudama u sportskom novinarstvu zato što ste žena?“ 43,5% ispitanica (20 žena) odgovorilo je da se susrelo dosta često. U istom postotku nalazi se odgovor susrela sam se rijetko. Manji postotak ispitanica, 13% (šest žena) nije se uopće susreo s predrasudama.

10. Pitanje

Jeste li se na svom poslu suočili s nekom vrstom diskriminacije?

46 odgovora

Grafikon 6. 10. Jeste li se na svom poslu suočili s nekom vrstom diskriminacije?

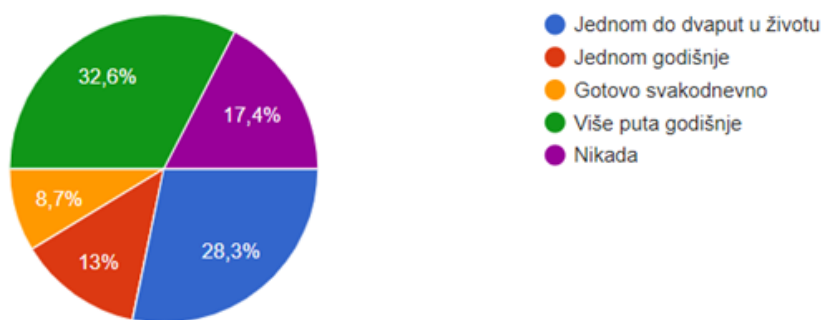
Na pitanje jesu li se na svom poslu suočile s nekom vrstom diskriminacije, 55,5% (26 žena) odgovorilo je spolnom, dok je 32,6% (15 žena) odgovorilo da se nisu susrele s nijednim oblikom

diskriminacije. Sa seksualnom diskriminacijom susrelo se 28,3% ispitanica, a 21,7% (13 žena) susrelo se sa starosnom diskriminacijom. S etičkom se susrelo 6,5% (tri žene), a dvije žene susrele su se s imovinskom diskriminacijom, što je 4,3%. S rasnom diskriminacijom nije se susrela nijedna žena.

11. Pitanje

Koliko često ste se susreli s diskriminacijom zato što ste žena?

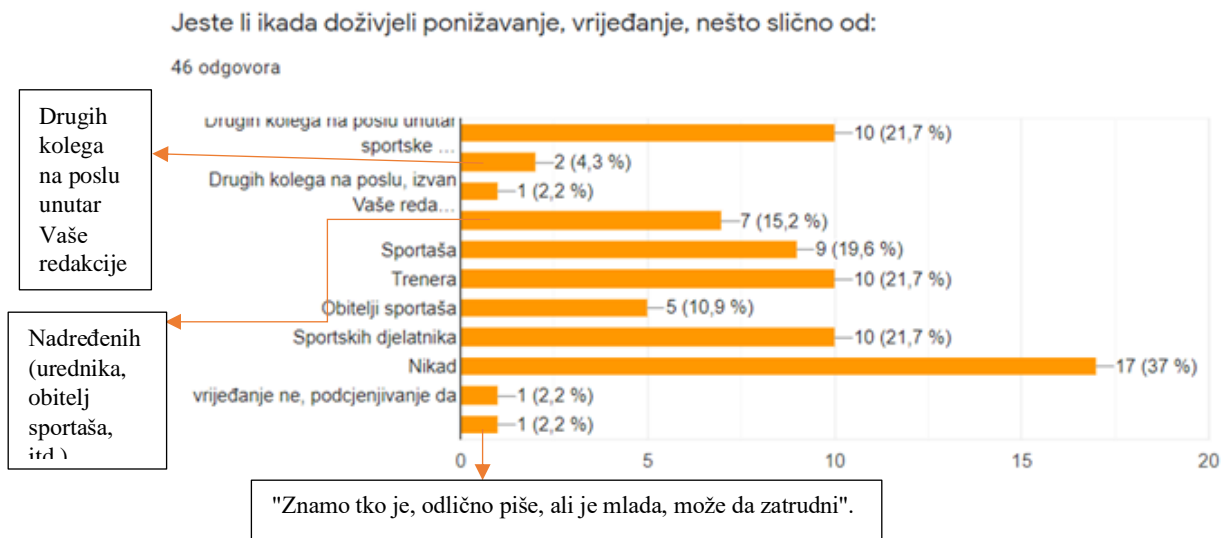
46 odgovora

Grafikon 6. 11. *Koliko često ste se susreli s diskriminacijom zato što ste žena?*

Pitanje se nadovezuje na prethodno u kojemu se saznalo s kojom vrstom diskriminacije su se susrele sportske novinarke. U ovom pitanju željelo se saznati koliko često su se susrele s diskriminacijom samo zato što su žene. Njih 32,6% (15 žena) odgovorilo je kako se s diskriminacijom susrelo više puta godišnje, dok ih se jednom do dva puta godišnje susrelo 28,3%. S druge strane je 17,4% sportskih novinarki koje se nikada nisu susrele s diskriminacijom, a šest žena, 13% odgovorilo je jednom godišnje, dok ih je 8,7% (četiri žene) odgovorilo da se susreću svakodnevno.

12. Pitanje

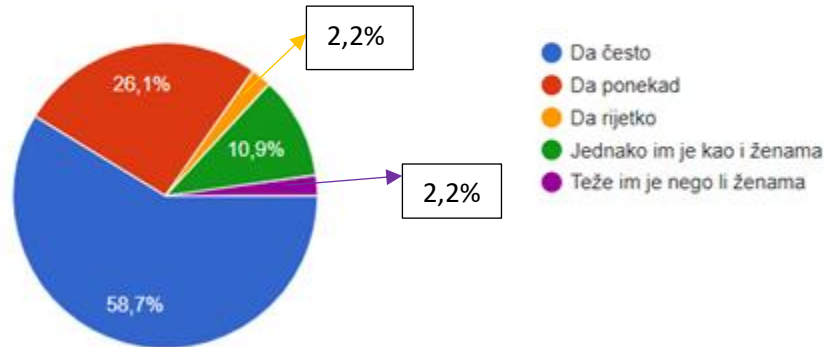
Grafikon 6. 12. Jeste li ikada doživjeli ponižavanje, vrijeđanje, nešto slično od:

Na pitanje „Jeste li ikada doživjeli ponižavanje, vrijeđanje, nešto slično od:“, njih 37% (17 žena) nikada nije doživjelo ponižavanje i vrijeđanje. Deset žena (21,7%) doživjelo je vrijeđanje i/ili ponižavanje od kolega na poslu unutar sportske redakcije ili rubrike, Isti broj 21,7% doživjelo je vrijeđanje i ponižavanje od trenera, a u istom postotku od sportskih djelatnika. Njih 19,6% odgovorilo je kako je doživjelo ponižavanje i vrijeđanje od samih sportaša, a 15,2% (sedam žena) od nadređenih. Zatim, 10,9 % doživjelo je ponižavanje, vrijeđanje od obitelji sportaša, a 4,3% doživjelo je od drugih kolega izvan svoje redakcije. Na posljednjem mjestu nalazi se nekoliko odgovora: drugih kolega na poslu izvan redakcije, vrijeđanje ne, podcjenjivanje da i odbijena za posao: "Znamo tko je, odlično piše, ali je mlada, može da zatrudni". Svaki odgovor dala je jedna žena, što je u postotcima 2,2%.

13. Pitanje

Mislite li kako je muškarcima lakše uspjeti u sportskom novinarstvu?

46 odgovora

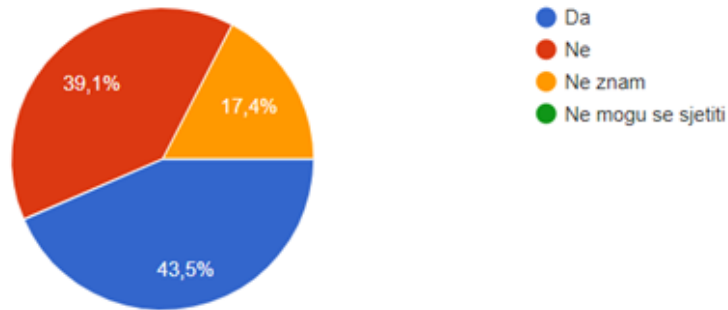
Grafikon 6. 13. Mislite li kako je muškarcima lakše uspjeti u sportskom novinarstvu?

Većina ispitanih sportskih novinarki na pitanje misle li kako je muškarcima lakše uspjeti u sportskom novinarstvu, dala je potvrdni odgovor. Odgovor da, često je dalo 27 žena, što je 58,7%, a da, ponekad je odgovorilo 13 žena što je 26,1%. S druge strane, 10,9% ispitanica odgovorilo je kako im je jednako kao i ženama. Na posljednjem mjestu nalaze se odgovor rijetko i muškarcima je teže nego ženama na kojega je odgovorila jedna žena, što je u postotcima 2,2%.

14. Pitanje

Je li Vam ikada pomoglo u ovom poslu to što ste žena?

46 odgovora

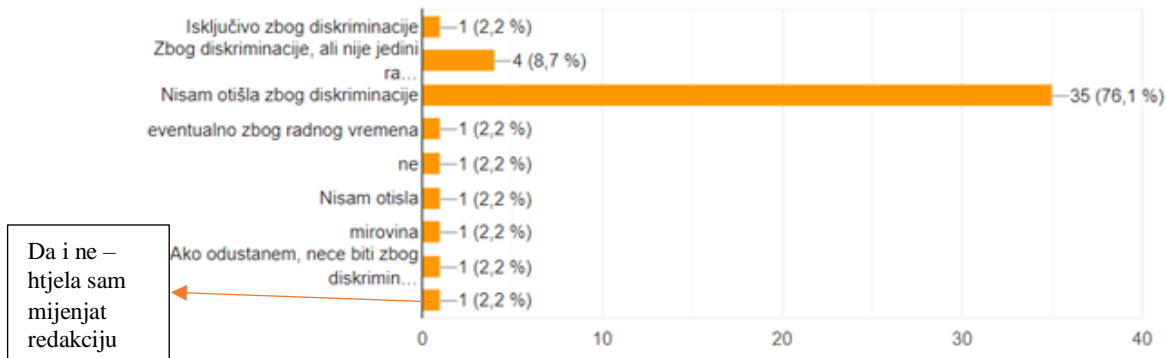
Grafikon 6. 14. Je li Vam ikada pomoglo u ovom poslu to što ste žena?

Na pitanje „Je li Vam ikada pomoglo u ovom poslu to što ste žena?“ potvrdni odgovor je stavilo 20 žena, što je u postotcima 43,5%. Negativni odgovor stavilo je 39,1% (18 žena), a osam žena (17,4%) odgovorilo je s ne znam. Nitko nije odabrao odgovor da se ne može sjetiti.

15. Pitanje

Jeste li zbog diskriminacije otišli iz sportskog novinarstva ili razmišljate li zbog diskriminacije napustiti sportsko novinarstvo?

46 odgovora

Grafikon 6. 15. Jeste li zbog diskriminacije otišli iz sportskog novinarstva ili razmišljate li zbog diskriminacije napustiti sportsko novinarstvo?

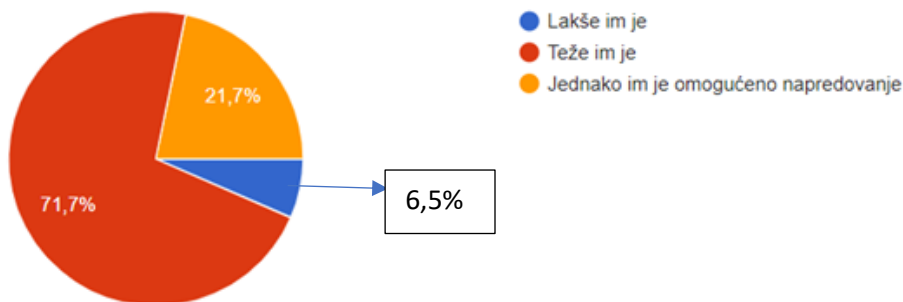
Većina anketiranih sportskih novinarki ima slično razmišljanje na ovom pitanju, 76,1% ispitanica na pitanje jesu li zbog diskriminacije otišle iz sportskog novinarstva ili razmišljaju

otići, odgovorilo je kako nisu otišle zbog diskriminacije niti je to razlog njihovog razmišljanja o eventualnom odlasku iz sportskog novinarstva. Samo 8,7% ispitanica (četiri žene) odgovorilo je kako je razlog diskriminacija, ali su napomenuli kako to nije jedini razlog. Ostatak ispitanih sportskih novinarki dao je svoje odgovore, a to su: eventualno zbog vremena, mirovina ili ako odustanem neće biti zbog diskriminacije.

16. Pitanje

Je li ženama u sportskom novinarstvu lakše ili teže napredovati od njihovih kolega muškaraca?

46 odgovora

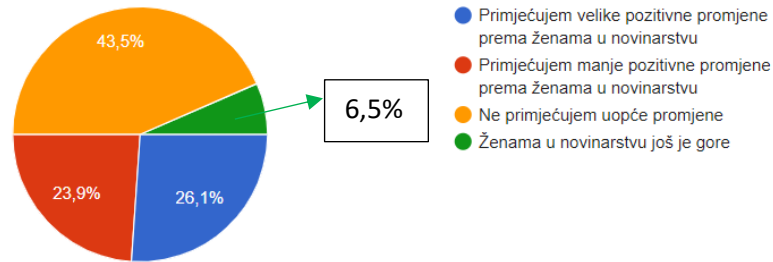
Grafikon 6. 16. Je li ženama u sportskom novinarstvu lakše ili teže napredovati od njihovih kolega muškaraca?

Na pitanje „Je li ženama u sportskom novinarstvu lakše ili teže napredovati od njihovih kolega muškaraca?“ 71,7% ispitanica (33 žene) odgovorilo je da je teže, a 10 sportskih novinarki, što je u postotku 21,7% odgovorilo je da im je jednako omogućeno napredovanje. Nadalje, 6,5% (tri žene) smatra da je lakše napredovati.

17. Pitanje

Primjećujete li promjene s obzirom na trendove feminizacije novinarstva kao struke posljednjih godine većeg broja žena na fakultetima novinarstva i većeg broja žena sa završenim fakultetom novinarstva?

46 odgovora

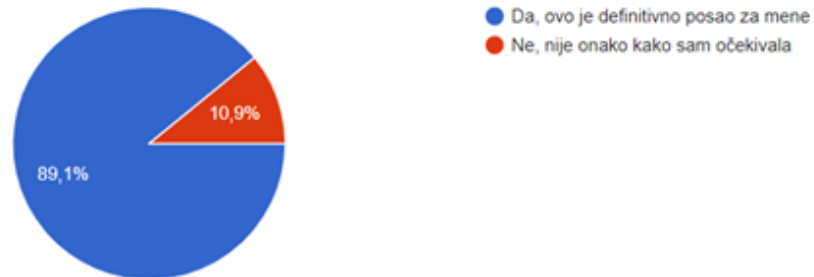
Grafikon 6. 17. Omjer feminizacije novinarstva kao struke posljednjih godina većeg broja žena na fakultetima novinarstva i većeg broja žena sa završenim fakultetom novinarstva

Ispitanici, odnosno sportske novinarke raznolikog su mišljenja, tako da 43,5% uopće ne primjećuje promjene s obzirom na trendove feminizacije novinarstva kao struke posljednjih godina te većeg broja žena na fakultetima novinarstva i većeg broja žena sa završenim fakultetom novinarstva. Slijedi 26,1% ispitanica koje primjećuju velike promjene, a 23,9% primjećuje manje pozitivne promjene prema ženama u novinarstvu. Na posljednjem mjestu nalazi se odgovor ženama u novinarstvu je još gore koji su izabrale tri sportske novinarke, što je u postotcima 6,5%.

18. Pitanje

Biste li se ponovno odlučili za sportsko novinarstvo?

46 odgovora

Grafikon 6. 18. *Biste li se ponovno odlučili za sportsko novinarstvo?*

Na pitanje „Biste li se ponovno odlučili za sportsko novinarstvo?“ potvrdni odgovor dalo je 89,1% (41 žena), a negativni odgovor dalo je pet osoba, što je u postotcima 10,9%.

6.2. Anketa percepcije javnosti o ženama u sportskom novinarstvu

Cilj anketnog istraživanja je uz pomoć upitnika prikupiti određene informacije za područje koje se istražuje. Konkretnije, htjelo se pokazati kakva je percepcija javnosti prema sportskim novinarkama i koliko su vidljive i prepoznatljive.

Postavljeno je 16 pitanja, pri čemu je 14 pitanja izbor jednog od ponuđenih odgovora ili nekoliko njih, dok su 2 pitanja slobodnog odgovora, a to su ujedno i neobavezna pitanja.

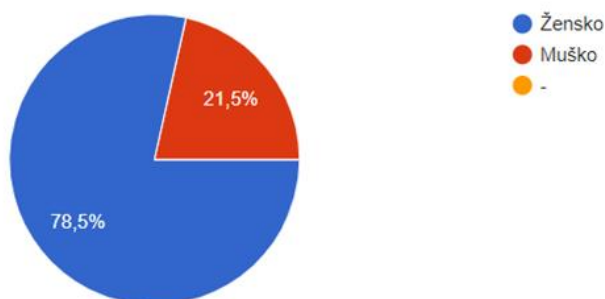
Anketa je podijeljena putem vlastitog Facebook profila te je bila javna i svatko ju je mogao ispuniti u razdoblju od 20. svibnja do 3. lipnja. Nadalje, naglašeno je da je anketa anonimna i kako se provodi s ciljem istraživanja koje je potrebno za završni rad. Kada je anketa zaključena 3. lipnja, bilježila je ukupno 107 odgovora.

Rezultati i analiza

1. Pitanje

Spol:

107 odgovora

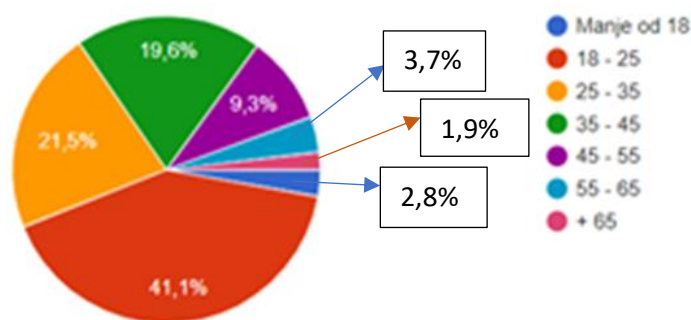
Grafikon 6. 19. Spol

Prema priloženom grafikonu može se vidjeti kako je ovu anketu ispunilo 107 osoba, od čega su 84 žene, odnosno 78,5% te 23 muškaraca, odnosno 21,5%.

2. Pitanje

Dob:

107 odgovora

Grafikon 6. 20. Dob

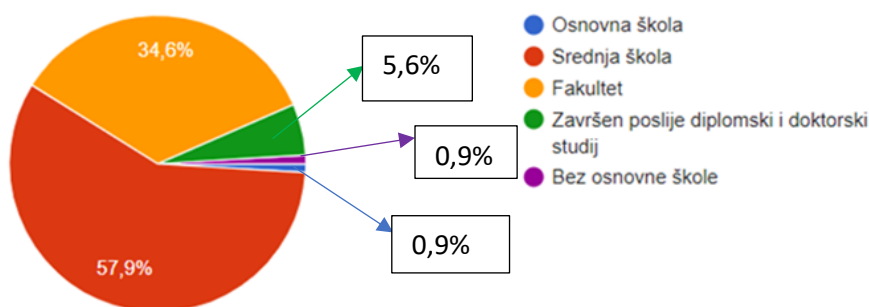
Anketa je podijeljena putem vlastitog Facebook profila, što je u samom početku dalo naslutiti kako će ispitanici uglavnom biti osobe u dobnoj skupini od 18 do 25 godina. Pretpostavka je ostvarena pa je u toj dobnoj skupini bilo 44 ispitanih koji su stvorili većinu. Oni čine 41,1%

ispitanika, nakon njih najveći broj je postotak 21,5% osoba između 25 i 35 godina starosti. Zatim, 19,6% osoba nalazi se između 35 i 45 godina starosti, slijede ih osobe između 44 i 55 godina s postotkom od 9,3%. Nakon njih, 3,7% čine osobe između 55 i 65 godina starosti te osobe s više od 65 godina, čiji je postotak 1,9 %.

3. Pitanje

Obrazovanje:

107 odgovora

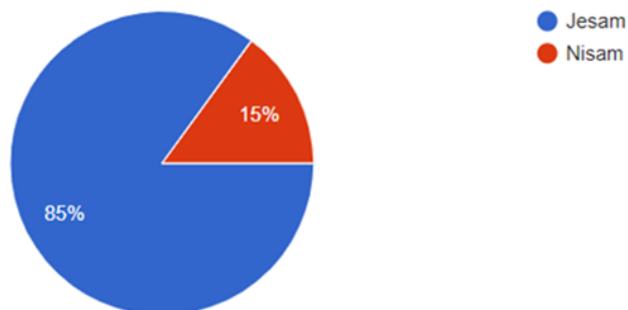
Grafikon 6. 21. Obrazovanje

Što se tiče obrazovanja, najveći broj ispitanih je odgovorilo kako imaju završenu srednju školu 57, 9% (62 osobe), nakon srednje škole slijedi 37 osoba, odnosno 34,6% koje studiraju ili su završili fakultet. Završen poslijediplomski i doktorski studij ima 6 osoba, odnosno 5,6%, dok 0,18% zauzimaju dvije osobe. Jedna od njih nema završenu osnovnu školu (0,9%), a druga ima završenu osnovnu školu (0,9%).

4. Pitanje

Jeste li uočili ženu u sportskom novinarstvu?

107 odgovora

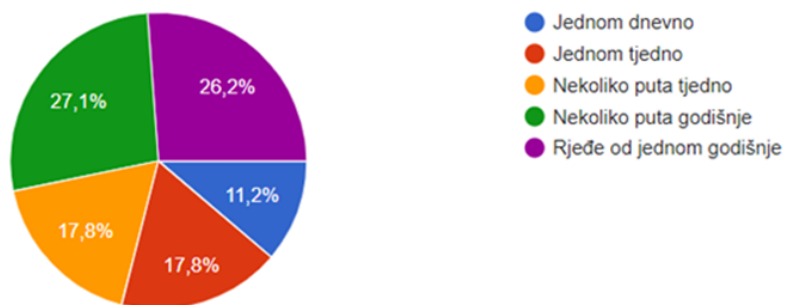
Grafikon 6. 22. Jeste li uočili ženu u sportskom novinarstvu?

Na pitanje jeste li uočili ženu u sportskom novinarstvu, potvrdni odgovor stavilo je 91 ljudi, što u postotku čini 85%. Drugu stranu od 15% čine osobe koje nisu uočile žene u sportskom novinarstvu.

5. Pitanje

Koliko se često susrećete sa sportskom novinarkom?

107 odgovora

Grafikon 6. 23. Koliko se često susrećete sa sportskom novinarkom?

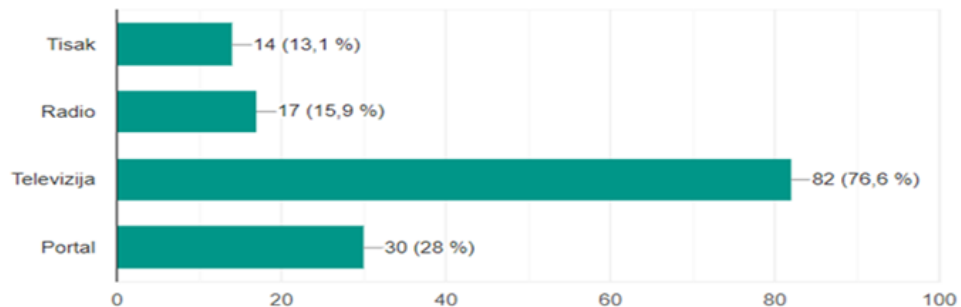
Pitanje se referiralo na prethodno u kojemu se većina ispitanika izjasnila da je uočila ženu u sportskom novinarstvu. Na prethodnom je pitanju bio 91 potvrdni odgovor što bi trebalo značiti da ih se većina često susreće.

Tako najveći dio grafikona nosi 27,1% i pripada odgovoru *nekoliko puta tjedno* što je kao svoj odgovor navelo 29 osoba. *Rjeđe od jednom godišnje* izjasnilo se 26,% ljudi, zatim *nekoliko puta tjedno* i *jednom tjedno* prati 17,8% ljudi, odnosno 11,%,

6. Pitanje

U kojoj vrsti medija ste primijetili žene u sportskom novinarstvu?

107 odgovora

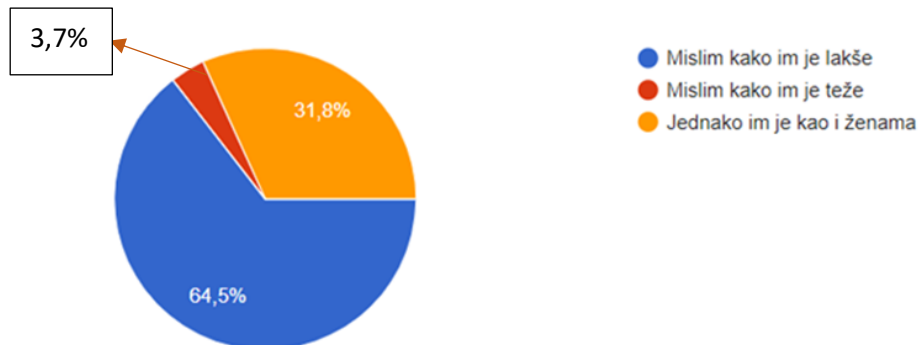
Grafikon 6. 24. *U kojoj vrsti medija ste primijetili žene u sportskom novinarstvu?*

Većina ispitanika na pitanje „U kojoj vrsti medija ste primijetili žene u sportskom novinarstvu?“ odgovorila je televizija, čak 76,6% (82 osobe). Portal je odabralo njih 30 što je u postotcima 20%, a 15,9% odabralo je radio. Na kraju je tisak koji nosi 13,1%, odnosno 14 osoba.

7. Pitanje

Mislite li kako je muškarcima lakše uspjeti u sportskom novinarstvu nego ženama?

107 odgovora

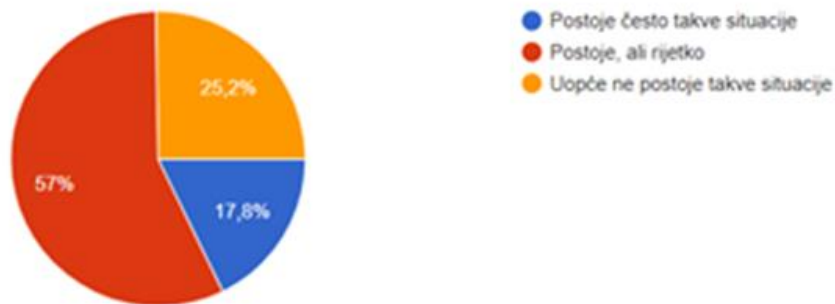
Grafikon 6. 25. Mislite li kako je muškarcima lakše uspjeti u sportskom novinarstvu nego ženama?

S obzirom na to da je tema završnog rada *Žene u sportskom novinarstvu*, jedan od ciljeva rada je ispitati ljude o tome što oni misle o tezi da je muškarcima lakše uspjeti u sportskom novinarstvu nego ženama. Čak 64,5% ispitanih smatra kako je muškarcima lakše, a 31,8% misli kako im je jednako kao i ženama. Samo 3,7% ispitanika misli da je muškarcima teže.

8. Pitanje

Mislite li kako postoje situacije kada je ženama lakše u sportskom novinarstvu nego muškarcima?

107 odgovora

Grafikon 6. 26. Mislite li kako postoje situacije kada je ženama lakše u sportskom novinarstvu?

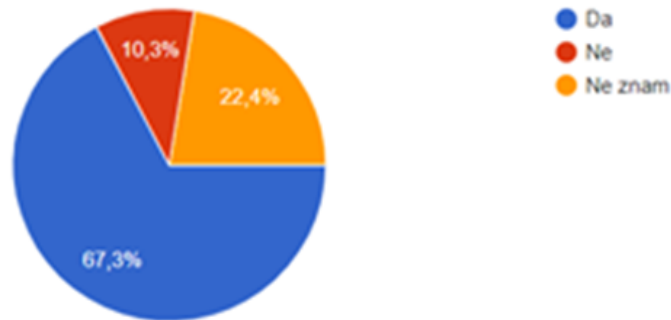
Pitanje se nadovezuje na prethodno, gdje je 64,5% ispitanika izjavilo kako smatra da je muškarcima lakše uspjeti u sportskom novinarstvu nego ženama.

Na pitanje „Mislite li kako postoje situacije kada je ženama lakše u sportskom novinarstvu nego muškarcima?“ 57% ispitanika je odgovorilo da postoje, ali rijetko, 25,2% ispitanika misli kako uopće ne postoje takve situacije, a njih 17,8% misli kako se takve situacije često javljaju.

9. Pitanje

Biste li gledali prijenos utakmice koju prenosi žena, a ne muškarac?

107 odgovora

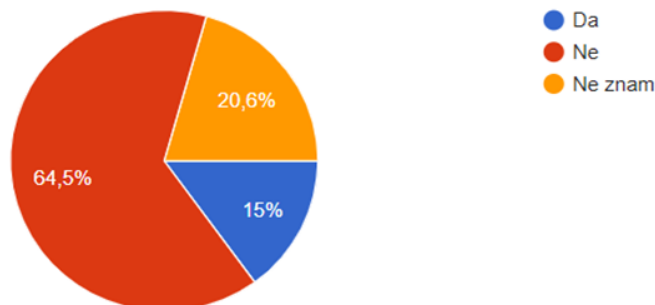
Grafikon 6. 27. Biste li gledali prijenos utakmice koju prenosi žena, a ne muškarac?

Većina ispitanika, 67,3% gledala bi prijenos utakmice koju prenosi žena, a ne muškarac, dok ih je 22,4% odgovorilo s ne znam. S najmanjim postotkom od 10,% na posljednjem mjestu nalazi se odgovor kako ne bi gledali prijenos utakmice kojeg prenosi žena.

10. Pitanje

Smatrate li kako postoje sportovi i sportski događaji s kojeg žene mogu manje kvalitetno izvještavati od njihovih kolega muškaraca?

107 odgovora

Grafikon 6. 28. Smatrate li kako postoje sportovi i događaji s kojeg žene mogu manje kvalitetno izvještavati od njihovih kolega muškaraca?

Ispitanici imaju raznoliko mišljenje, tako da se 69 (64,%) ispitanika ne slaže s tezom da postoje sportovi i sportski događaji s kojih žene ne mogu manje kvalitetno izvještavati od

njihovih kolega muškaraca, Dok se 22 (20,6%) ispitanika slažu s postavljenim pitanjem
 Najmanji broj ispitanika 15% (16 osoba) ne zna odgovor na pitanje.

11. Pitanje

Koji su to sportovi?

15 odgovora

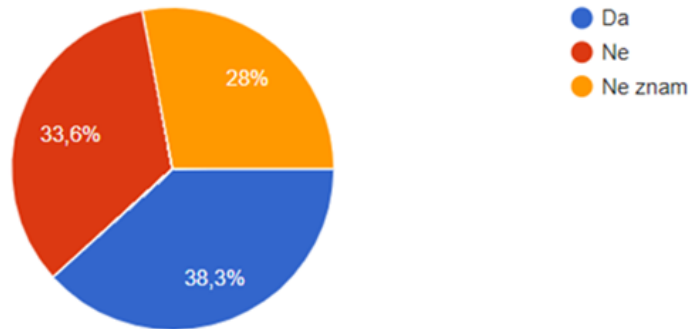
Grafikon 6. 29. Omjer sportova u kojima žene mogu manje kvalitetno izvještavati za razliku od njihovih kolega muškaraca

Pitanje se nadovezuje na prethodno. U ovome pitanju ispitanici su imali mogućnost sami napisati odgovor za koji sport smatraju da žene mogu manje kvalitetno izvještavati od muškaraca. Dobiveno je ukupno 15 različitih odgovora, 13,3% ispitanika smatra da je to nogomet, u istom tom postotku 13,3 % ispitanika smatra da je boks. Ostali odgovori nose po 6,7%, a radi se idućim sportovima: košarka, vaterpolo, borilački sportovi te jedna osoba smatra da su žene jednako dobre u svim sportovima kao i muškarci.

12. Pitanje

Smatrate li kako postoje sportovi i sportski događaji s kojeg žene mogu kvalitetnije izvještavati od njihovih kolega muškaraca?

107 odgovora

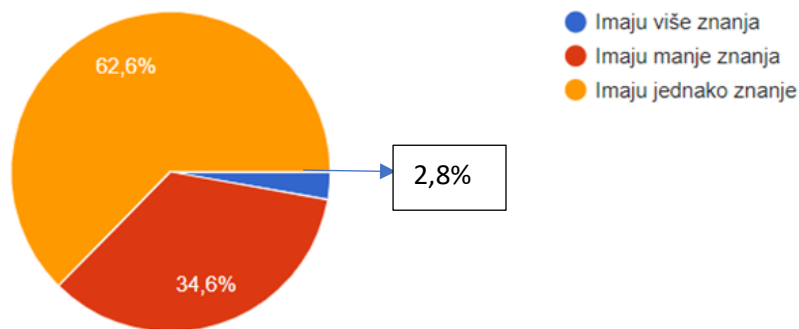
Grafikon 6. 30. *Smatrate li kako postoje sportovi i sportski događaji s kojih žene mogu kvalitetnije izvještavati od njihovih kolega muškaraca?*

Na pitanje „Smatrate li kako postoje sportovi i sportski događaji s kojih žene mogu kvalitetnije izvještavati od svojih kolega muškaraca?“ njih 38,3% odgovorilo je s da, dok ih je 33,6% odgovorilo s ne, a 25% je odgovorilo s ne znam.

14. Pitanje

Smatrate li kako žene imaju manje znanja o sportu nego li muškarci?

107 odgovora

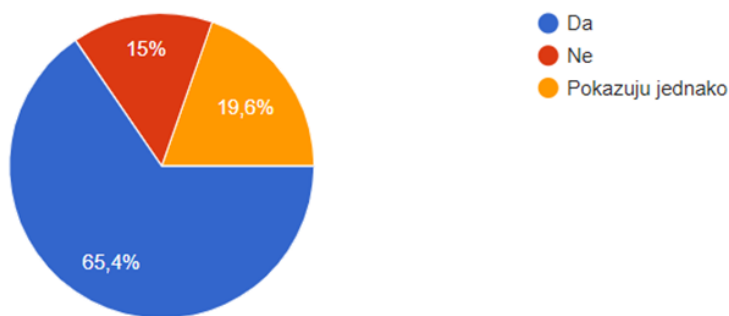
Grafikon 6. 32. *Smatrate li kako žene imaju manje znanja o sportu nego muškarci?*

Većina ispitanika istoga je mišljenja, 62,% smatra da žene imaju jednako znanje o sportu kao i muškarci. Slijedi 34,6% ispitanika koji smatraju da žene imaju manje znanja, a ostalih 2,8 % smatra da imaju više znanja od muškaraca.

15. Pitanje

Smatrate li kako žene pokazuju manji interes za sport od muškaraca?

107 odgovora

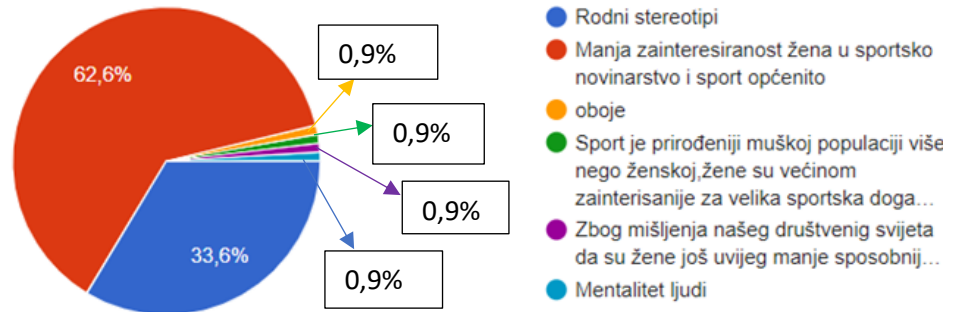
Grafikon 6. 33. *Smatrate li kako žene pokazuju manji interes za sport od muškaraca?*

Na pitanje smatraju li kako žene pokazuju manji interes za sport od muškaraca, potvrdni odgovor je stavilo 70 osoba, što u postotku čini 65,%. Slijedi 15% ispitanika koji ne smatraju, a 19,6% ispitanika odgovorilo je kako smatra da pokazuju jednaki interes.

16. Pitanje

Koji smatrate glavnim razlogom manje žena u sportskom novinarstvu u odnosu na muškarce?

107 odgovora

Grafikon 6. 34. Što smatrate glavnim razlogom manje žena u sportskom novinarstvu u odnosu na muškarce?

Ispitanici su raznolikog mišljenja, tako 62,6% ispitanika smatra da je glavni razlog manja zainteresiranost žena za sportsko novinarstvo i sport općenito. Gotovo trećina ispitanika, 36 osoba, odnosno 33,6% ispitanika slaže se da je riječ o rodnim stereotipima. 0,9% ispitanika (1 osoba) slaže se s obje tvrdnje, a dva ispitanika odlučila su napisati svoj odgovor.

6.3. Anketa namijenjena studenticama novinarstva

Ovom kratkom anketom koja se sastoji od tri pitanja željelo se saznati kakva je budućnost ženskog sportskog novinarstva u Hrvatskoj. Anketa je odaslana studenticama koje studiraju novinarstvo pomoću grupa na društvenoj mreži Facebook.

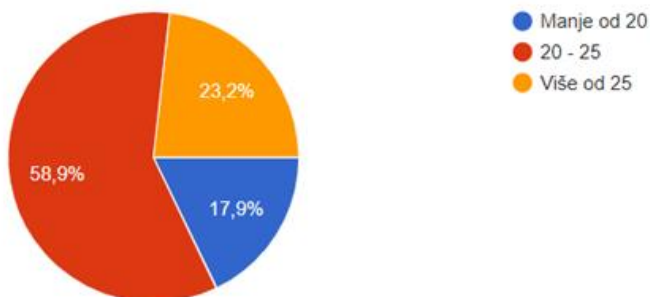
Postavljena su tri pitanja na koja su studentice odgovarale tako što su odabrale ono što je istinito za njih.

Anketa je bila javna i svaka ju je studentica novinarstva mogla ispuniti u razdoblju od 20. svibnja do 3. lipnja. Anketa je zaključena 3. lipnja i zabilježila je 112 sudionica.

Rezultati i analiza

1. Pitanje

Dob:
112 odgovora

Grafikon 6. 35. Dob

Prema priloženome grafikonu može se vidjeti kako je anketu ispunilo 112 studentica novinarstva. Većina studentica, njih 66 (59,9%) ima između 20 i 25 godina, slijede studentice koje imaju više od 25 godina. Na posljednjem mjestu je 23,2% (20 studentica) koje imaju manje od 20 godina.

2. Pitanje

Je li sportsko novinarstvo razlog Vašeg upisivanja na fakultet?
112 odgovora

Grafikon 6. 36. Je li sportsko novinarstvo razlog Vašeg upisivanja na fakultet?

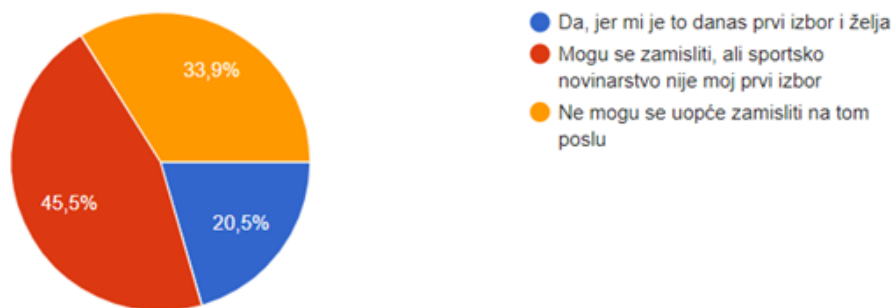
Na pitanje „Je li sportsko novinarstvo razlog Vašeg upisivanja na fakultet?“ 58 ispitanica odgovorilo je ne, nikada se nisam vidjela u sportskom novinarstvu, što je 51,8%, 32,1% (36

studentica) odgovorilo je da, ali sportsko novinarstvo bilo je jedan od razloga upisa na fakultet, dok je 16,1% (18 studentica) odgovorilo s da je to bio isključivi razlog upisivanja fakulteta novinarstva.

3. Pitanje

Možete li se zamisliti u budućnosti kao sportska novinarka?

112 odgovora

Grafikon 6. 37. Možete li se u budućnosti zamisliti kao sportska novinarka?

Većina ispitanih studentica na pitanje mogu li se zamisliti u sportskom novinarstvu odgovorila je da se mogu, ali da sportsko novinarstvo nije njihov prvi izbor, 45,5% (51 studentica). S druge strane, 33,9% (38 studentica) ne vidi se uopće u sportskom novinarstvu, a 20,5% (23 studentice) ispitanih studentica izjasnilo se da im je to prvi izbor i želja.

7. Zaključak

Cilj ovoga završnog rada je bilo saznati kakva je uloga i položaj žena u sportskom novinarstvu. Hipoteze u završnom radu provjerene su čak s tri ankete, na tri različita uzoraka.

Postoje brojni poslovi gdje su žene žrtve diskriminacije. Jedan od tih poslova je sportsko novinarstvo u kojemu su se žene susrele s raznim problemima, nepovjerenjem u stručnost te različitim vrstama diskriminacije. Osim diskriminacijom, sportske novinarke susreću se raznim predrasudama. Predrasuda je unaprijed donošeno mišljenje ili sud o nekome te iz nje proizlazi razni oblici nepravdnog i diskriminirajućeg ponašanja prema nekoj osobi. Čak 43,5% ispitanih sportskih novinarki susrelo se dosta često s predrasudama što im je zasigurno otežalo daljnji napredak u karijeri. Kako su predrasude negativni stavovi o osobama u ovom slučaju sportskim novinarkama, sportske novinarke morale su svojim radom, trudom i upornošću razbiti svoje predrasude kako bi mogle napredovati u daljnjoj karijeri. Same ispitanice bile su sportske novinarke iz Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije i Crne Gore koje su potvrdile da su se susrele s različitim oblicima diskriminacije.

Prva hipoteza „Ženama je teže uspjeti u sportskom novinarstvu negoli njihovim kolegama muškarcima" potvrđena je. Čak 58,7% ispitanih sportskih novinarki smatra kako je muškarcima lakše uspjeti nego ženama, a to smatraju i pratitelji sportskih zbivanja. Koliko je ženama teško napredovati u sportskoj redakciji i u mediju u kojem radi pokazuje i kako je najveći broj sportskih novinarki koje su sudjelovale u istraživanju zaposlena na novinarsko-izvjestiteljskim poslovima, a manji broj njih je na uredničkim funkcijama. Druga hipoteza „Žene u sportskom novinarstvu suočene su s različitim oblicima diskriminacije" također je potvrđena. Naime, 56,5% ispitanica susrelo se sa spolnom diskriminacijom, a 15 žena (32,6%) s diskriminacijom susreću se više puta godišnje. Hipoteza „Manji je interes žena za sportsko novinarstvo", pokazala se točna jer 65,4% ispitanih različitih dobnih skupina smatra kako žene pokazuju manji interes za sportom od muškaraca. Također, više od polovine studentica novinarstva navodi kako sportsko novinarstvo nije razlog upisivanja na studije novinarstva. S druge strane više od polovine studentica novinarstva može se zamisliti u budućnosti u sportskom novinarstvu.

Zanimljiv je bio jedan od odgovora: „Novinarstvo nisam upisala s ciljem da bi se bavila sportskim novinarstvom, ali na drugoj godini studiranja dobila sam želju da saznam nešto više o

sportskom novinarstvu, budući da ga kao kolegija nema sve do diplomskog, i mogu reći da mi je sada na prvom mjestu kada me pitaju kakva novinarka u budućnosti želim biti“.

Stoga, prema provedenom istraživanju među studenticama novinarstva, a na temelju dobivenih rezultata, možemo očekivati porast broja žena u sportskom novinarstvu s obzirom na povećani interes kod žena za novinarstvo općenito i veći broj žena na studijima novinarstva od muškaraca. Novi mediji sportskim novinarkama daju više mogućnosti da se bave ovim oblikom novinarstva, neke od njih pokrenule su vlastite sportske blogove i sada rade ono što vole. Možda u budućnosti neće postojati veća zainteresiranost žena za sportsko novinarstvo, ali ovaj rad pokazuje da se može očekivati veći broj žena u sportskom novinarstvu, kao i to da sportsko novinarstvo nije isključivo rezervirano za muškarce, već za sve one koji vole sport i koji su željni učiti, istraživati te dati sve od sebe da steknu kompetencije, znanja i vještine sportskih novinara. Sama, javnost već sada je upoznata s radom žena u sportskom novinarstvu. Spremna je na nova lica i na promjene u smislu komentiranja i izvještavanja sa sportskih događaja, a sigurno žene u sportskom novinarstvu mogu doprinijeti željenim promjenama.

U Koprivnici,

Sveučilište
Sjever

**IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU**

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, _____ (*ime i prezime*) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (*obrisati nepotrebno*) rada pod naslovom _____ (*upisati naslov*) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(*upisati ime i prezime*)

(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, _____ (*ime i prezime*) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (*obrisati nepotrebno*) rada pod naslovom _____ (*upisati naslov*) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(*upisati ime i prezime*)

(vlastoručni potpis)

8. Literatura

Knjige:

- [1] Malović, Stjepan (2005.), Osnove novinarstva, Zagreb, Golden marketing – Tehnička knjiga
- [2] Jajčević, Zdenko (1987.), Sportska publicistika u Hrvatskoj, Zagreb: Knjižnice grada Zagreba
- [3] Vasilj, Miroslav (2014.), Sportsko novinarstvo, Synopsis, Zagreb/Sarajevo/Mostar

Mrežni i elektronički izvori:

- [1] Anne Doyle https://en.wikipedia.org/wiki/Anne_Doyle (pristupljeno 4. 6. 2020.)
- [2] Acta Diurna <https://www.britannica.com/topic/Acta> (pristupljeno 4. 6. 2020.)
- [3] Bubalo, Adria: Novinarstvo – muški sport kojim se bave žene, 1. 1. 2015. <https://www.womeninadria.com/novinarstvo7> (pristupljeno 15. 6. 2020.)
- [4] Conan Doyle collection: Conan Doyle - A Good Sport, <https://www.visitportsmouth.co.uk/conandoyle/exhibitions/conan-doyle-a-good-sport-exhibition> (pristupljeno: 11. 7. 2020.)
- [5] Eleanor Clift: Daily Beast, 10. 8. 2020., <https://www.thedailybeast.com/let-them-wear-towels-the-women-who-changed-american-sports-forever> (pristupljeno 11. 7. 2020.)
- [6] ezadar, 5. 7. 2018., <https://ezadar.net.hr/sci-tech/3222763/sp-u-brojkama-rijec-croatia-najvise-se-guglala-na-haitiju-a-internet-gori-kad-modric-zabije-gol/> (pristupljeno 12. 7. 2020.)
- [7] GNK Dinamo Zagreb <https://povijest.gnkdinamo.hr/pri%C4%8De-iz-povijesti/prvi-sportski-prijenos-u-nas.html> (pristupljeno 1. 6. 2020.)
- [8] IMDb: Mary Garber, https://www.imdb.com/name/nm1736930/bio?ref =nm_ov_bio_sm (pristupljeno 11. 7. 2020.)

- [9] Kreni zdravo: Što su to stereotipi i koliko su zapravo točni?, 31. 01. 2020., <https://www.krenizdravo.hr/zdravlje/psihologija/sto-su-to-stereotipi-i-koliko-su-zapravo-tocni> (pristupljeno 04. 06. 2020.)
- [10] Leksikon radija i televizije <https://obljetnica.hrt.hr/leksikon/> (pristupljeno 4. 6. 2020.)
- [11] MCOonline redakcija, Mediacentar_online: Prve žene u novinarstvu <https://media.ba/bs/magazin-novinarstvo/prve-zene-u-novinarstvu> (pristupljeno 16. 6. 2020.)
- [12] N.M., Mateša: Sportsko novinarstvo u Hrvatskoj je super!, tportal, 28.4.2010. <https://www.tportal.hr/sport/clanak/matesa-sportsko-novinarstvo-u-hrvatskoj-je-super20100428> (pristupljeno 4. 4. 2020.)
- [13] Online journalism: Modelling the first generation of New Media on the World Wide Web, 21. 9. 2001. <https://firstmonday.org/article/view/893/802> (pristupljeno 11. 7. 2020.)
- [14] HRT Drugi program Hrvatskog radija <https://radio.hrt.hr/drugi-program/emisija/sport-i-glazba/30/> (pristupljeno 11. 7. 2020.)
- [15] Ured za ravnopravnost <https://ravnopravnost.gov.hr/arhiva/marija-juric-zagorka/dani-marije-juric-zagorke-1536/1536> (pristupljeno 1. 6. 2020.)
- [16] Zakon. Hr <https://www.zakon.hr/z/388/Zakon-o-ravnopravnosti-spolova> (pristupljeno 4. 6. 2020.)
- [17] Wikipedia, Radio <https://bs.wikipedia.org/wiki/Radio> (pristupljeno 4. 6. 2020.)

Kvalifikacijski i drugi znanstveni radovi:

- [1] Lacković, Krešimir. 2014. Utjecaj novih medija konuciranja na izvrsnost sportskih odnosa s javnostima. Doktorski rad. Filozofski fakultet u Tuzli. Tuzla.
- [2] Hrnčić, Fabijan. 2018 Povijest sportskog novinarstva i etika u izvještavanju. Završni rad. Hrvatski studiji u Zagrebu. Zagreb.

9. Popis grafova

Grafikon 6. 1. Omjer dobi među sportskim novinarkama.....	20
Grafikon 6. 2. Omjer obrazovanja među sportskim novinarkama.....	21
Grafikon 6. 3. <i>Jeste li trenutno zaposleni kao novinarka?</i>	21
Grafikon 6. 4. <i>Zašto ste odabrali sportsko novinarstvo?</i>	22
Grafikon 6. 5. <i>Koliko dugo se bavite ili ste se bavili sportskim novinarstvom?</i>	23
Grafikon 6. 6. <i>Omjer medija u kojima su radile sportske novinarka</i>	24
Grafikon 6. 7. <i>Omjer medija u kojem sportske novinarka trenutno rade</i>	25
Grafikon 6. 8. <i>Na kojima ste sve poslovima radili ili radite u sportskom novinarstvu?</i>	26
Grafikon 6. 9. <i>Omjer predrasuda u sportskom novinarstvu zato što su žena</i>	27
Grafikon 6. 10. <i>Jeste li se na svom poslu suočili s nekom vrstom diskriminacije?</i>	27
Grafikon 6. 11. <i>Koliko često ste se susreli s diskriminacijom zato što ste žena?</i>	28
Grafikon 6. 12. <i>Jeste li ikada doživjeli ponižavanje, vrijeđanje, nešto slično od:</i>	29
Grafikon 6. 13. <i>Mislite li kako je muškarcima lakše uspjeti u sportskom novinarstvu?</i>	30
Grafikon 6. 14. <i>Je li Vam ikada pomoglo u ovom poslu to što ste žena?</i>	31
Grafikon 6. 15. <i>Jeste li zbog diskriminacije otišli iz sportskog novinarstva ili razmišljate li zbog diskriminacije napustiti sportsko novinarstvo?</i>	31
Grafikon 6. 16. <i>Je li ženama u sportskom novinarstvu lakše ili teže napredovati od njihovih kolega muškaraca?</i>	32
Grafikon 6. 17. <i>Omjer feminizacije novinarstva kao struke posljednjih godina većeg broja žena na fakultetima novinarstva i većeg broja žena sa završenim fakultetom novinarstva</i>	33
Grafikon 6. 18. <i>Biste li se ponovno odlučili za sportsko novinarstvo?</i>	34
Grafikon 6. 19. <i>Spol</i>	36
Grafikon 6. 20. <i>Dob</i>	36
Grafikon 6. 21. <i>Obrazovanje</i>	37
Grafikon 6. 22. <i>Jeste li uočili ženu u sportskom novinarstvu?</i>	38
Grafikon 6. 23. <i>Koliko se često susrećete sa sportskom novinarkom?</i>	38
Grafikon 6. 24. <i>U kojoj vrsti medija ste primijetili žene u sportskom novinarstvu?</i>	39
Grafikon 6. 25. <i>Mislite li kako je muškarcima lakše uspjeti u sportskom novinarstvu nego ženama?</i>	40

Grafikon 6. 26. <i>Mislite li kako postoje situacije kada je ženama lakše u sportskom novinarstvu?</i>	41
Grafikon 6. 27. <i>Biste li gledali prijenos utakmice koju prenosi žena, a ne muškarac?</i>	42
Grafikon 6. 28. <i>Smatrate li kako postoje sportovi i događaji s kojeg žene mogu manje kvalitetno izvještavati od njihovih kolega muškaraca?</i>	42
Grafikon 6. 29. <i>Omjer sportova u kojima žene mogu manje kvalitetno izvještavati za razliku od njihovih kolega muškaraca</i>	43
Grafikon 6. 30. <i>Smatrate li kako postoje sportovi i sportski događaji s kojih žene mogu kvalitetnije izvještavati od njihovih kolega muškaraca?</i>	44
Grafikon 6. 31. <i>Omjer sportova u kojima žene mogu kvalitetnije izvještavati za razliku od njihovih kolega muškaraca</i>	45
Grafikon 6. 32. <i>Smatrate li kako žene imaju manje znanja o sportu nego muškarci?</i>	46
Grafikon 6. 33. <i>Smatrate li kako žene pokazuju manji interes za sport od muškaraca?</i>	46
Grafikon 6. 34. <i>Što smatrate glavnim razlogom manje žena u sportskom novinarstvu u odnosu na muškarce?</i>	47
Grafikon 6. 35. <i>Dob</i>	49
Grafikon 6. 36. <i>Je li sportsko novinarstvo razlog Vašeg upisivanja na fakultet?</i>	49
Grafikon 6. 37. <i>Možete li se u budućnosti zamisliti kao sportska novinarka?</i>	50